

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Kaina 50 c.

ANTRADIENIS - TUESDAY, LAPKRIČIO - NOVEMBER 8, 2005

Vol. XCVI Nr. 217

Svarstoma parlamentą perkelti į Valdovų rūmus

Vilnius, lapkričio 7 d. (BNS) — Seime svarstomas siūlymas aptarti galimybę Seimą perkelti į statomus Valdovų rūmus.

Tai patvirtino Seimo pirmininko pavaduotojas „valstietis“ Alfredas Pekeliūnas, tačiau jis nutyli, kas ir kur konkrečiai yra patekęs tokį siūlymą. Paklaustas, ar minėtos idėjos autorius nėra jis pats, A. Pekeliūnas atsakė aptakiai: „Na, sakykime, kad ne aš. Palikime šioje vietoje klausuką“.

A. Pekeliūno teigimu, apie siūlymą perkelti Seimą į Valdovų rūmus kol kas „garsiai nekalbama“, tačiau Seimo kanceliarijai yra pavesta

išsiaiškinti, kiek tokia idėja būtų reali.

„Mes nesvarstome, mes norime įsitikinti ir įtikinti tuos, kurie kalba, kad reikia aiškintis, reikia pasižiūrėti, ar įmanoma perkelti Seimą į Valdovų rūmus. Kiek žinau, Seimo kancleris tarsis su Valdovų rūmų projektuotojais apie susitikimą“, sakė A. Pekeliūnas.

Seimas antradienį turėtų svarstyti nutarimą, kuriame prašoma Vyriausybės kitų metų biudžeto projekte numatyti 15 mln. litų naujos parlamento posėdžių salės statybos pirmajam etapui.

Tokį nutarimo projektą įregis-

travo Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas. Jame teigiama, jog minėtas lėšas prašoma skirti atsižvelgiant „į būtinybę įrengti naują parlamento veiklai tinkamą, atitinkančią higienos reikalavimus Seimo posėdžių salę“.

Paklaustas, ar Valdovų rūmuose gali būti ieškoma vietos naujai posėdžių salei, A. Pekeliūnas patikslino, jog šiuo atveju kalbama „apie viso Seimo perkėlimą į Valdovų rūmus — jei ten yra vietos“.

Kitas Seimo pirmininko pavaduotojas „darbietis“ Viktoras Muntianas sakė, jog konkrečių svarstymų apie galimą Seimo perkėlimą į

Valdovų rūmus nėra.

„Tiesiog darbinuose pokalbiuose buvo keliamas darbinis klausimas, ar Valdovų rūmai tinkamai pritaikyti pagal paskirtį. Atsakymo į šį klausimą nesame gavę, tiesiog darbo tvarka norime iš arčiau pažvelgti, kaip Valdovų rūmai ir jų koncepcija atrodo“, — sakė V. Muntianas.

Jis taip pat neprisiminė, nei kur tokie klausimai buvo keliami, nei kas ir kada juos kėlė.

Nukelta į 6 psl.

„Guantanamo ekspreso“ maršrutas driekėsi ir virš Lietuvos

Vilnius, lapkričio 7 d. (BNS) — JAV Centrinės žvalgybos valdybos (CŽV) lėktuvai, kaip įtariama, skraidinę teroristus į neva egzistuojančius slapčius CŽV kalėjimus, dešimtis kartų kito Lietuvos oro erdvę, tačiau nė karto nenusileido šalies oro uostuose.

Kaip BNS sužinojo iš patikimų šaltinių, Lietuvos oro erdvę 2001-2003 metais dešimtis kartų perskrido reaktyvniai lėktuvai „Boeing 737“ ir „Gulfstream 5“, priklausantys JAV Delavaro valstijoje registruotai bendrovei „Premiere Executive Transport Services Incorporated“.

Anot Vakarų žiniasklaidos, minėtaisiais lėktuvais naudojasi JAV Gynybos departamentas ir CŽV, skraidindami įtariamus terorizmo asmenis į slapčius CŽV kalėjimus ir tardymo vietas užsienyje.

BNS žiniomis, numeriu N313P pažymėtas reaktyvinių lėktuvų

„Boeing 737“ Lietuvos oro erdvę krito 2003 metų rugsėjį ir lapkritį, skrisdamas iš Kabulo į Lenkijos Szczecin oro uostą ir iš Frakfurto Vokietijoje į Maskvos Domodedov oro uostą.

Tuo tarpu „Gulfstream 5“, pažymėtas numeriu N379P, 2001-2003 metais virš Lietuvos skrido net 12 kartų. Dažniausi jo maršrutai driekėsi tarp Uzbekistano sostinės Taškento ir Škotijos Glasgow oro uosto bei Tadžikistano sostinės Dušambės ir Frakfurto prie Maino. Šis lėktuvas pramintas „Guantanamo ekspresu“, nes dalis jo skrydžių baigdavosi JAV karinėje bazėje Guantanamo (Kuba), kur įrengtas kalėjimas įtariamiesiems „al Qaeda“ grupuotės teroristams.

Pirmasis „Gulfstream 5“ skrydis virš Lietuvos maršrutu Frankfurtas — Taškentas įvyko 2001 metų spalio 7 dieną — tą pačią dieną, kai JAV ir

Nukelta į 6 psl.

Vilniaus kvartetui — Baltijos Asamblėjos premija



Valstybinio Vilniaus kvarteto narys Artūras Šilalė.

Olgos Posaškovos (ELTA) nuotr.

Vilnius, lapkričio 7 d. (ELTA) — Šių metų Baltijos Asamblėjos laureatas — Valstybinis Vilniaus kvartetą sekma dienų Taikomosios dailės muziejuje surengė trečiąjį jubiliejinio ciklo koncertą, skirtą kūrybinės veiklos 40-mečiui.

Koncerto išvakarėse Vilniaus kvartetą pasiekė džiugi žinia iš Rygos — jam paskirta garbinga Baltijos Asamblėjos premija už pasiekimus meno srityje, ypatingą kultūrinės misijos suvokimą, nuoseklų ilgą darbą.

Jubiliejiniam lietuviškos muzikos koncerte kartu su Vilniaus kvartetu dalyvavo Kauno styginių kvartetą, norvegų klarnetininkas Roger Arve Vigulf ir vilnietis trimitininkas Igoris Kramarevas. Programoje skambėjo Onutės Narbutaitės „Melodija alyvų sode“ trimitui ir dviems styginių kvartetams, Broniaus Kutavičiaus, Osvaldo Balakausko, Antano Rekašiaus kūriniai. Dirigavo maestro Robertas Šervėnikas.

Vilniaus kvartetui talkinęs žinomas norvegų klarnetininkas R. A. Vigulf kaip solistas ir kamerinės muzikos atlikėjas yra dalyvavęs daugelyje festivalių.

Skirtumai tarp regionų didėja

Vilnius, lapkričio 7 d. (BNS) — Nepaisant Lietuvos siekio mažinti socialinius ir ekonominius skirtumus tarp regionų ir jų viduje, regioninė atskirtis toliau didėja.

Tai konstatuota Europos Parlamento narės Margaritos Starkevičiūtės susitikimuose su visuomene.

Alytuje, Kaune ir Panevėžyje pristatyta Europos Parlamento narės užsakymu Žmogaus socialinės raidos tyrimų centro parengta studija, nagrinėjanti Lietuvos regionų plėtrą ir Europos Sąjungos (ES) paramos regionams problemas.

„Europos Sąjungos struktūriniai fondai yra regioninės politikos instrumentai, tačiau Lietuvoje jais dar nelabai sugebama naudotis. Šių metų liepos pabaigos duomenimis, Bendrojo planavimo dokumento pri-

oritėtų įgyvendinimui skirtų išpaigojimų suma viršijo 4 milijardus litų, tačiau iki šiol realiai gautos lėšos sudarė vos 3 proc. šios sumos“, — pranešime spaudai sakė M. Starkevičiūtė.

Anot jo, nors oficialiai deklaruojama, kad nacionalinės regioninės politikos tikslas — skatinti visos šalies teritorijos tolygią ir tvarią plėtrą, iš tiesų tyrimo rezultatai atskleidė priešingas tendencijas.

M. Starkevičiūtės teigimu, paraiškų paramai gauti struktūra rodo, kad didžioji dalis jau patvirtintų žmoniškųjų išteklių plėtros bus vykdoma Vilniaus apskrityje.

Tuo tarpu ES institucijos teikia paramą, siekdamas įtraukti į šį procesą sudėtingesnėje ekonominėje padėtyje atsідūrusius regionus.

Šiame numeryje:

Sveikatos klausimais.
Neramumai Prancūzijoje.
Lituanistinių mokyklų pradžia.
Kitu žvilgsniu: kaip Anykščiams tapti pasaulio bamba.
Pastabos demagogikos mokslo įvadui. JAV Lietuvių Bendruomenės svetainė.
Mūsų daržai ir darželiai.
Graži muzikinė popietė.
Koncertas „Seklyčioje“.
Premijų šventė.

Valiutų santykis

1 USD — 2.928 LT
1 EUR — 3.452 LT

November 8, 2005
*****MIXED ABC 607
PERIODICALS
S73 P1 GRAPIS 020106
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20540-4830

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 11-07-05

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

SVEIKATOS KLAUSIMAI

Terapeutinė jogos programa (11)

Tęsinys iš lapkričio 1 d.

Indų filosofija moko, kad kūnas, dvasia ir protas yra viena visuma. Taip pat man teko daug kartų išgirsti ir skaityti, kad žmogaus kūnas tai yra ne kas kita, bet dvasios buveinė. Dėl šios priežasties jogai, kaip ir senovės romėnai, didžiulį dėmesį skiria kūno priežiūrai. Mano jogos mokytojas Suddha Weichler yra davęs gerą pavyzdį apie tai. Jis palygino žmogaus kūną su taure vyno, o dvasią su vynu. Jo manymu, koks gali būti vyno skonis, jau nekalbant apie estetinį aspektą, jei taurė nešvari. Taip ir jogai mano, kad prieiti prie aukštesnių jogos pakopų, kaip meditacija ir relaksacija, pirmiausia turime įvaldyti „asanas“ ir kvėpavimo pratimus, kurie kartu paėmus suteikia kūnui didžiulę terapeutinės naudos: ne tik stiprina viso kūno raumenis, priduoda jiems elastingumą, bet ir gerina vidinių organų veiklą, valo organizmą nuo toksinų, subalansuoja fizinę ir dvasinę pusiausvyrą. Taigi, joga nėra tik fiziniai pratimai. Turint tai omeny, kiekvienas, net iš pažiūros atrodamas lengvas jogos pratimas, apjungia ne tik žmogaus kūną, bet ir protą, ir dvasią. Todėl taisyklingai atliekamos „asanos“ ir kvėpavimo pratimai dar vadinami: „Dinamine meditacija“. Kaip jau supratote, šiame straipsnyje, kalbėsime apie dvi aukštesnias jogos pakopas, kaip Meditacija ir Relaksacija.

Meditacija (Pav. 25)

Įvairiose knygose apie jogą, meditacija apibūdinama įvairiai. Pabandyti tai apibūdinti savais žodžiais. Meditacija, tai tokia būseną, kai protas išlieka aktyvus, tačiau nesusikoncentravęs ties vienu koku konkrečiu aspektu. Kad būtų lengviau tai suprasti, galime pradėti nuo koncentracijos. Pavyzdžiui, atsisėdę patogioje pozėje, šiam atvejui geriausiai tinka „Turkiška“ poza, pasistenkite susikoncentruoti ties tam tikru objektu, tam tikslui tiks žmogaus kūno dalys, pavyzdžiui: keliai, po to pereikite prie klubų, talijos ir t.t. Kai pajusite, kad jūsų

25



dėmesys ir protas taps išsklaidytas, be jokių papildomų pastangų, tą būseną galima vadinti Meditacija. Sutinku, kad teoriškai tai skamba gana neapibrėžtai, o ką jau kalbėti apie praktišką aspektą. Dėl šios priežasties, daugelis žmonių, ypačingai pradinėse meditacijos stadijose, pasirenka konkretų fizinį daiktą. Šiam atvejui, labai tiks žvakės liepsna. Jei pradės liesti įvairios ikyrios mintys, nesistenkite jų prievarta išstumti, tiesiog pabandykite per ilgai ties jomis neužsibūti ir kiekvieną kartą grįžti prie žvakės liepsnos. Kad protas būtų laisvas nuo įvairių minčių, tam reikia ilgalaikių pratybų. Visai nepergyvenkite, jei iš pradžių bus sunku ir gal net nemalonu. Galiu jus nuraminti, kad net pastoviai medituojantiems žmonėms, kartais yra sunku susikoncentruoti ar atsipalaiduoti. Toks yra gyvenimas. Ir galų galia, kiekviena diena yra skirtinga, todėl ir mes jaučiamės skirtingai. Todėl dar kartą pakartosiu, ką rašiau pačioje pradžioje šios terapeutinės programos, kad labai svarbu įsiklausyti į savo kūną. Žmogaus kūnas yra labai protingas, jis pats pasako, kas jam yra geriau. Medituoti pasirinkite ramiai ir išvėdintą patalpą. Pasistenkite, kad kambarys ar patalpa, kurioje atliksite meditaciją, turėtų kuo mažiau akį trikdančių detalių. Pradžioje užteks keleto minučių. Ilgainiui didinkite laiko trukmę. Meditacija, kaip ir relaksacija

ypatingai gerai subalansuoja kūno fizinę ir dvasinę pusiausvyrą, ramina nervus, padeda žmogui išbristi iš stresinių situacijų, taip dažnai pasitaikančių dabartinėje visuomenėje. Žmogus, skiriantis laiko koncentracijai ir meditacijai, yra žymiai ramesnis. Jo nebaugina kelyje pasitaikančios problemos, nes jis gali ramiai ir racionaliai jas išspręsti, o ne akiai pulti į kraštutinius.

Relaksacija (Pav. 26a, 26b)

Relaksacija arba gilus atsipalaidavimas, geriausiai yra atliekama pozėje, gulint ant nugaros. Jei turite jautrią apatinę nugaros dalį, partina šią „asaną“ atlikti sulenkus kelius. Kitu atveju, pilnai ištieskite kojas. Rankos į šalis, delnai į viršų. Stenkitės neužlausti galvos atgal. Tam reikaliu labai tiks rankšluostis, padėtas po galva. Kad dar geriau galėtumėte atsipalaiduoti, akis uždenkite kvepiančia pagalvėle, kurią galite įsigyti specialiose parduotuvėse. Jei tokios neturite, pasistenkite, kad netrikdytų šviesa. Dėl šios priežasties, relaksaciją geriausiai atlikti pritemdytoje, ramioje patalpoje. Stenkitės susikoncentruoti ties kūno dalimis. Iš lėto, tartum skaneriu, pereikite nuo vienos kūno dalies prie kitos. Geriausiai pradėkite nuo kojų pirštų galiukų ir palaipsniui kilkite į viršų, sustodami ties keliais, blauzdomis, keliais, šlaunimis ir t.t., kol prieisite prie galvos ir veido raumenų. Stenkitės pajusti šias kūno dalis ir vizualiai įsivaizduoti. Pasistenkite atsipalaiduoti ir pajusti, kaip atsipalaidavę ir apsunę kūno raumenys, tartum įsminga į žemę. Jei yra galimybė, galite įsigyti specialiai tam reikalui skirtą kompaktinę plokštelę. Taip pat galite klausyti ramios, atsipalaiduojančios muzikos ar garsų, pvz., jūros ošimo. Kai kurie jogos mokytojai siūlo atsipalaidavimo metu, susikoncentruoti ties kvėpavimu: įkvėpimu ir iškvėpimu. Visai nepergyvenkite, jei pradžioje ims liesti įvairios mintys ir bus gana sunku visiškai atsipalaiduoti. Ilgainiui, po keleto pratybų, jūs pajusite, kad šis pratimas yra turbūt vienas iš puikiausių ir maloniausių jogos pratimų, kuris, kaip ir meditacija, turi be galo daug terapeutinių savybių: subalansuoja dvasinę ir fizinę pu-

26a



26b



siausvyrą, sugrąžina kūnui prarastą jėgą, ilgina jaunystę. Baigę daryti šią „asaną“, nepulkite iškart keltis. Jei kojos buvo ištiesios, sulenkite jas per kelius ir dar kurį laiką taip pagulėkite. Po to lėtai pasiverskite ant šono ir padėdami rankų, lėtai atsikelkite. Geriausia šią pozą ir aplanai jogos užsiėmimą, užbaigti Turkiškoje pozėje. Sudėkite rankas, tartum maldai ir nulenkę galvą, ištarkite stebuklingą žodį „Namastei“, kuris senovės indų kalba reiškia kažką panašaus į padėką, palinkėjimą. Aš visuomet šią minutę pagulvoju apie savo artimuosius ir visus žmones, palinkėdama jiems geros sveikatos, geros kloties.

Tuo pačiu, užbaigdama savo terapeutinę jogos programą, linkiu visiems žmonėms sutikti kiekvieną dieną su džiaugsmu ir dalintis juo su visais, kuriuos sutinkate savo kelyje. Linkiu sėkmės!

Aušrinė Kinkienė,
nuotr. Rimanto Kinkos
Pabaiga

GROŽIS ATSISPINDI VEIDE

Moters vaisingumas pastebimas taip lengvai, kaip ir nosis jos veide, tačiau tik tada, kai ji būna be makiažo, pranešė mokslininkai. Šv. Andriejaus universiteto Škotijoje mokslininkai tokią išvadą padarė paprasę savanorių įvertinti 59 nufotografuotų moterų nuo 19 iki 25 metų amžiaus patrauklumą, sveikatą ir moteriškumą.

Palyginę rezultatus su nufotografuotų moterų estrogeno lygiais, mokslininkai nustatė, kad tos moterys, kurių organizme buvo daugiau šio hormono, ir vyrams, ir moterims atrodė patrauklesnės.

Dėl tos pačios priežasties jos turėjo daugiau galimybių patraukti priešingos lyties atstovų dėmesį.

„Moterys aiškiai 'reklamuoja' bendrą vaisingumą savo veiduose“, — teigė šiam tyrimui vadovavusi psichologė Miriam Law Smith.

„Mūsų rezultatai paaiškina, kodėl vyrams labiau patinka moteriško veido atstovės“, — pažymėjo ji.

„Evoliucijos požiūriu, vyrus labiau traukia moteriškos, vaisingos partnerės, nes jos gali pagimdyti daugiau kūdikių“, — pridūrė ji.

Estrogenai turi įtakos merginos išvaizdai paauglystėje, ypač kaulų augimui ir odai.

Mokslininkai nustatė, kad patrauklus kūno sudėjimas ir lygi oda taip pat priklauso nuo didelio šio hormono kiekio.

Tačiau jie nerado ryšio tarp patrauklios išvaizdos ir estrogenų lygio, kai tyrimo dalyviams teko įvertinti pasidažiusių moterų nuotraukas. Tai leidžia daryti išvadą, kad kosmetika paslepia vaisingumo požymius, pažymėjo tyrėjai.

BNS

ATMINTIS PRIKLAUSO NUO DANTŲ

Švedų mokslininkai aptiko ryšį tarp atminties funkcijų ir žmogaus dantų skaičiaus. Žmonės, kurie dėl vieno ar kitų priežasčių neteko kelių dantų, prasciausiai sugeba mintyse užfiksuoti, ką jie veikė vienu ar kitu metu, arba prisiminti, kur ir kada buvo.

„Pasirodo, dantys mums duoti ne tik maistui kramtyti, bet ir smegenų funkcijoms išsaugoti bei palaikyti“, — sakė vienas tyrimo autorių, Umeo universiteto profesorius Jan Begdahl.

Atminties ypač kenkia priverstinis dantų šalinimas. Po to žmogus pradeda užmiršti įvairius dalykus. Švedų specialistai tyrimų rezultatus pristatė visuomenei.

Eksperimente dalyvavo 1,962 žmonės, kurių amžius — 39–90 metų. Mokslininkai nustatė, kad, išrovus krūminius dantis, žmonėms, kaip ir gyvūnams, blogėja atmintis.

ELTA

Tai - Jūsų laikraštis

DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Tel.: 773-585-9500, Fax.: 773-585-8284
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$120.00.

Foreign countries \$135.

Postmaster: Send address changes to

Draugas - 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$65.00

• 3 mėn. \$45.00

Kanadoje ir kitur (USD)

Metams \$135.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$60.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$70.00 • 1/2 metų \$35.00

• 3 mėn. \$35.00

Kanadoje ir kitur (USD)

Metams \$80.00 • 1/2 metų \$40.00

• 3 mėn. \$40.00

Užsakant į Lietuvą:

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00

Reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$60.00

Tik šeštadienio laida oro paštu

Metams \$190.00 • 1/2 metų \$100.00

Tik šeštadienio laida reguliariu paštu

Metams \$68.00

Vyriausia redaktorė - Danutė Bindokienė

redakcija@draugas.org

Administratorius - Vytas Paškus

administracija@draugas.org

Moderatorius - kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos,

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

LITUANISTINIŲ MOKYKLŲ PRADŽIA

VYTAUTAS VOLERTAS

Kas žino, kokią išeivijos veidą šiandien Amerikoje regėtume, jei nebūtų įkurtos lituanistinės mokyklos? Manau, kad jis atrodytų suvytęs ir raukšlėtas, nors ir dabartinis nedvelkia jaunyste. Tiesa, trečiabangiai žydi, kaip jurginų darželiai, tačiau tie darželiai dažnai atsiveria nuo visuomenės ir jai neperleidžia nei savo spindėjimo, nei jaukaus kvapo.

Be lituanistinių mokyklų vos vos pašliaužtume. Atimkime šiandien iš lietuviško gyvenimo visus 40–60 metų amžiaus darbuotojus, kurie mūsų tarpe liko daugiausia tik lituanistinių mokyklų dėka ir kurie prižiūri visas mūsų darbo sritis, ir ką matytume?

Kai 1949 m. pradžioje šį kraštą pradėjo tvenktis mūsų buvę DP, jie gerokai apstulbo. Vokietijos stovyklose jų vaikai lankė lietuviškas pradžios mokyklas ir gimnazijas. Čia tokių institucijų nerado. Čia nuo ryto iki vakaro vaikai girdėjo tik angliškai. Tiesa, kai kuriose lietuvių parapijų mokyklose dar buvo tradiciškai užsilikusi savaiteje viena lietuvių kalbos pamoka, bet ir ji buvo skirta lyg pramogai, lyg žaidimams. Lietuvos seserys Čikagoje ir Newton, PA, turėjo mergaitėms aukštesnias mokyklas (Highschools). Tad ir puolėsi į ten ne viena laivu atlingavusi jauna gražuolė. Bet seserys gerų norų nepažino ar nepripažino, — jūs, mergužėlės, kvailelės DP, kalbėsime tik angliškai! (Tuo metu Amerikoje kliuksėdamas virė tautų tirpinimo katilas ir mūsų jaunesni kunigai bei vienuolės buvo paveikti jo garų.)

Tai kas liko? Bent savaitgaliais vaikus sodinti į kokius nors lietuviškos mokyklos suolus, sodinti tada, kai kiti paaugliai žaidžia ir linksmi šūkauja. Tai lyg jiems bausmė, kad gimė lietuviams. Bet kur tuos suolus rasti? Kreiptasi į šeštadieniais nedirbančias lietuviškų parapijų mokyklas ir beveik visur gauti klebonų sutikimai. Tad susispiestas DP vaikai į šias mokyklas ir šeštadieniais stengdavosi tik sava kalba bendrauti.

Bet vienur ir kitur atsirasdavo kliūčių. Parapijines mokyklas tada tvarkė lietuvis vienuolės ir ne visos jų susidariusia padėtimi džiaugėsi. Eidavo pas klebonus ir verkšlenda, kad po šeštadienio pamokų paliekamos netvarkingos klasės. Tai pieštukas numestas ant grindų, tai lenta tinkamai nenuvalyta. Šeštadienių mokytojai stengėsi, apžiūrėdavo visus klasių kampelius, bet seserų tvarkai įtikti nesugebėdavo.

Kai kurie klebonai vienuolių paklausė ir šeštadienines mokykles iškraustė. Girdėjau vieno mielo klebono nusiskundimą: „Suprantu jūsų reikalus, bet jūs ir mane supraskite. Vyresnės seserys anksčiau buvo vienuolės, o jaunesnės dabar virto poniomis. Jei jų nepaklausysiu, atsisakys mokyklą vesti. Ką tada darysiu?“ Ne viena šeštadieninė mokyklėlė tapo benamė ir privalėjo ieškoti patalpų, kartais už didokus pinigus, amerikiečių pastogėse. Tokia buvo lituanistinių mokyklų pradžia. Tačiau nestigo pasiaukojančių ir gerai pasiruošusių mokytojų, po fabrikų darbo su lietuviukais dirbančių. Nestigo ir mokinių. Tada dauguma tėvų nenorėjo savo vaikus palikti lietuviškai beraščiais.

Lituanistinės mokyklėlės, šeštadieninės ar sekmadieninės, kūrėsi visose buvusių DP susibūrimo vietose. Sąlygos buvo skirtingos, tad ir šių mokyklėlių darbas skyrėsi. Kai pradėjo įsitvirtinti Lietuvių Bendruomenė (LB), jos apylinkės stengėsi lituanistines mokyklas globoti. Didžiausias trūkumas buvo vadovėlių, tad stengtasi šią spragą kaip nors užkišti. Tačiau atsirado nemažai specialistų, kurie sunkiai sudėrindavo savo nuomones. O patarti yra visada žymiai lengviau, nei dirbti. Pavyzdžiui gali būti Sofijos Jonynienės paruoštas vadovėlis „Tėvų šalis“. Autorė už jį gavo tiek „patarimų“ iš tada dar visai jaunų liberaliukų, kad daugiau pedagoginių žinių jai jau niekur nereikėjo ieškoti. Tiesa, tų žmonių įnašas lituanistiniam švietimui tais patarimais ir baigėsi.

Lituanistines mokyklas sukūrė tėvų rūpestis savais vaikais. Mokyklų pradžia buvo įvairi ir nelengva. Vėliau šiuos sunkumus būtų buvę įmanoma nugaleti, jei tasai tėvų rūpestis nebūtų sudilęs. Po dviejų, trejų metų naujieji ateiviai atkuto, ne vienas net gerokai apdėvėtas automobilis išigijo (tada automobilis dar buvo prabangus daiktas), pavazinėjo po gyvenamus miestus ir patyrė, kad lietuvių apgyventi rajonai nebuvo iš gerųjų. Kilo pagundos — reikia ieškoti geresnių darbų ir geresnių butų, o gal net savų namų. Ir pagundos laimėjo!

Paplito naujieji ateiviai po platesnius miestų plotus, atstumai į lituanistines mokyklas padidėjo. Reikėjo pašvesti daugiau laiko vaikams į tas mokykles pristatinti, nes didesnių atstumų mažieji patys dažnai nepajėgdavo nugaleti. Kartais ir tėvų darbai šeštadieniais, gal viršvalandžiai, gal pirkčių namelių remon-

DANUTĖ BINDOKIENĖ

Neramumai Prancūzijoje

Jau antra savaitė Prancūzijoje neramu: liepsnoja automobiliai, pastatai, mokyklos, plėšiamos parduotuvės, gatvėse, nepaisant policijos pastangų, karaliauja vandalai... Neramumai, prasidėję Paryžiaus priemiesčiuose, jau išsiplėtė į kitus miestus bei miestelius. Būgštaujama, kad jie gali persimesti į Vokietiją ir Italiją, nes ir tose šalyse gyvena daug imigrantų iš Afrikos bei arabų pasaulio. Būtent jie ir pradėjo maištauti, tariamai dėl dviejų jaunuolių mirties, besislepiant nuo policijos elektros tiekimo stotyje. Iš esmės tai tik paviršutinė priežastis — anksčiau ar vėliau tokie neramumai vis tiek būtų iškilę, nes Prancūzijoje jau ne kartą imigrantai (daugiausia jauni musulmonai) išėjo į gatves, protestuodami prieš valdžios įvestus įstatymus (pvz., neleidžiančius musulmonėms mergaitėms mokyklose ryšėti skarelėmis, nors to reikalauja jų religija) arba prieš sunkias gyvenimo sąlygas apskritai.

Nors Prancūzijos konstitucija tvirtina, kad visiems gyventojams garantuojamos vienodos teisės ir laisvės (jeigu gyvena Prancūzijoje, „esi prancūzas“ ir tau priklauso tos pačios privilegijos, kaip visiems gyventojams), tačiau tikrovė yra visai kitokia. Kaip ir Amerikoje prieš praėjusio šimtmečio 60-ąjį dešimtmetį, kai aktyviai prasidėjo afroamerikiečių judėjimas už lygias teises, valstybė turėjo išgyventi pilietinius neramumus, kol pasiektas bent apytikrė juodosios ir baltosios gyventojų rasės integracija.

Tiek Paryžiuje, tiek kituose miestuose imigrantai gyvena specialiose, valdžios jiems skirtose „zonose“, kurios nėra niekas kita, kaip skurdo, nedarbo, nepasitenkinimo peryklos. Nedarbas tose „zonose“, kurias galima pavadinti geto, viršija 19 proc., kone dukart daugiau, kaip kitose Paryžiaus ir apskritai Prancūzijos miestų, apylinkėse. Geto gyventojų uždarbis yra apie 75 proc. mažesnis, kaip kitų gyventojų atlyginimo vidurkis. Didžiąją bedarbių dalį sudaro asmenys tarp 21 ir 29 metų amžiaus, tad galima suprasti, koks didelis nepasitenkinimas ir nepasitikėjimas valdžia keroja tuose rajonuose. Prieš maždaug 40 m.,

kai Prancūzijos ekonomikos augimas užtelėjo aukštyn ir emė stototi vietinių darbininkų, buvo skatinama imigracija iš kitų valstybių, žadant gerus darbus ir gyvenimo sąlygas. Padaugėjus sėdimųjų imigrantų skaičiui, buvo įkurti ištisi gyvenamieji kvartalai (juos galima palyginti su pigiais daugiabučiais, didžiuosiuose JAV miestuose pastatytais daugiausia afroamerikiečiams — ilgainiui jie taip pat tapo nusikaltimų ir nepasitenkinimo lizdais), kuriuose per kelis dešimtmečius jau gimė ir subrendo naujos kartos, save laikantios tikraisiais prancūzais ir pasiruošusios reikalauti tokio pripažinimo iš Prancūzijos valdžios. Deja, tai neatsitiko. Imigrantų problemos visą laiką buvo ignoruojamos, o į kiekvieną neramumą atsiliepiama tik didesniu jėgos panaudojimu.

Nors, atrodo, kad ilgiau Prancūzijos vyriausybė šių riaušių ir sąlygų, dėl kurių jos išiliepsnojo, ignoruoti negali, visgi vidaus reikalų ministras Nicolas Sarkozy tai pavadino „padugnių veikla“, o prez. Jacques Chirac savo kalboje žadėjo ne reformas, bet „didesnę policijos jėgą“. Žinoma, policija ar kariuomenė laikinai gali riaušes numalšinti, bet sąlygoms gete nepasikeitus, tai bus tik trumpalaikė išeitis: maža kibirkštėlė gali vėl uždegti riaušių laužus.

Nors galima suprasti priežastis, paskatinusias maištaujančių jaunuolių (ir vyresniųjų) šelsmą Paryžiaus bei kitų miestų gatvėse, tačiau visų pirma čia matome „kultūrų sprūdį“, kai susikerta religiniai įsitikinimai, rasinė diskriminacija ir vienos dalies valstybės gyventojų atskyrimas nuo visuomenės. Galima į šiuos įvykius žvelgti, kaip į tamsią pranašystę, kuri laukia ir Lietuvos, jeigu savos tautos gyventojai nesulaikomai sprausis į užsienius, o jų vietas ilgainiui užims imigrantai iš kitos kultūros kraštų. Nors lietuviai iš esmės pasižymi tolerantiškumu kitaip tikintiems, ar manantiems, tačiau valstybės vadovai turėtų gerai pagalvoti, kad nebūtų skurto imigrantams panašios diskriminuojančios sąlygos ir Lietuva ateityje nesusilauktų tokio likimo, kurį šiandien išgyvena Prancūzija.



Melrose Park (Čikagos priemiestis), IL, lit. mokyklos mokiniai su mokytojomis Jariene ir Lazauskiene 1966 m. Ši mokykla, kaip ir daugelis ankstesniųjų, jau seniai nebeveikia.

tas, trukdė tėvus. Gaila, tačiau noras įsikurti Amerikoje geriau ir patogiau slopino ankstyvesnį „patriotizmą“, ir palaužė turėtą ryžtą vaikus siųsti į lituanistines mokyklas. O kai kas, pavargęs nuo įvairių rūpesčių, net bandė teisintis, — sovietijos niekas nepaklūpdytų, į Lietuvą grįžti negalėsime, tai ir lietuvių kalbos vaikams užteks tiek, kiek jie namuose pramoks.

Buvo ir keistų keisčiausių „nuotykių“. Kai kurie tėvai (tokių buvo mažai) ne tik kad vaikų į lituanistines mokykles nesiuntė, bet jiems net uždraudė namuose lietuviškai kalbėti. Tuo būdu jie tikėjosi iš vaikų, lankančių amerikietiškas mokyklas, patys greičiau ir geriau angliškai išmokti. Pats tokių keis-

tenybių žinau. Tie gudruoliai, mieli tėveliai ir net mieslės motinėlės, kilę iš apsišvietusių namų, šiandien jau senučiukai, anglų kalboje vis tiek šleivoja. Jų subrendę vaikai, aišku, su lietuviška visuomene ryšio neturi, nes jį nutraukė tėvai.

Lituanistinės mokyklos, su entuziazmu 1949 m. pradėtos kurti, lipusios per įvairias kliūtis ir mokinių skaičiumi pradžioje nesiskundusios, po kelerių metų, kai atrodė, kad šios vargingos institucijėlės jau pradeda rasti savo egzistencijos lieptą, emė skūstis mokinių ir mokytojų stoka. Tie skundai nenutyla, o mokyklėlės veikia tik pasiaukojančių tėvų ir mokytojų dėka. Žinoma, joms reikia linkėti geros sėkmės ir negailėti visuomenės pagalbos.

KITU ŽVILGSNIU

Vytautas V. Landsbergis (kino režisierius)



KAIP ANYKŠČIAMS TAPTI PASAULIO BAMBA?

Ar galėtų Anykščiai tapti pasaulio bamba ir kaip? Toks noras arba siekis daugeliui anykštėnų gali nuskambėti keistokai. Tačiau juk nieko blogo neatsitiktų, jei vieną dieną Anykščių valdžia bei visi sąmoningi miestelio piliečiai užsinerėtų, kad jų miestas taptų vienu švaresnių, švaresnių bei geriausiai besitvarkančių miestelių Lietuvoje ir Europoje? O pasiekti tai įmanoma ir netgi palyginti nesunkiai – juk viskas prasideda nuo idėjos, tikėjimo ir nuo bendro anykštėnų noro gyventi gerai, draugiškai, pasiturintys ir laimingai. Netgi savotiškai būtų keista, jei Anykščiai nenorėtų tapti Laimės žiburiu. Atsitiktinumų nebūna – neveltui J. Biliūnas sukūrė šią magišką pasaką, tarsi įpareigodamas mus ją įgyvendinti. Tik, kopiant į Laimės žiburį, nedera žvalgytis atgal, kur gąsdina visokios vakardienos šmėklos ir vaiduokliai, nes kaip mat pavirsime kokiais nors akmenširdžiais Puntuko broliais bei pusbroliais.

Taigi, ar yra realios galimybės Anykščiams tapti žiburiu tarp provincijos miestelių? Kas galėtų tai paneigti? Kodėl Anykščiai negalėtų tapti eksperimentiniu avangardiniu poligonu, kuriame būtų kuriami ateities socialinių bei ekonominių santykių modeliai, diegiamos naujos švietimo sistemos, ugdomi sąmoningi, sveikai ir harmoningai gyvenantys anykštėnai? Ir jeigu valdžios žmonės sakys, kad tokių galimybių nėra, tai tą pačią dieną juos reikia mesti iš darbo ir rinkti naujus, – nes žmogus, nesugebantis pozityviai svajoti bei kurti vizijų, tėra nelaimingas biurokratas su kėde, priaugusia prie užpakalio...

Kažkada vienas nekilnojamo turto specialistas man aiškino, kad statybų versle yra svarbūs trys momentai – vieta, dar syki vieta, ir trečią sykį vieta, kurioje tu ruošiesi ką nors statyti. Jei vieta gera, tai verslas eis kaip iš pypkės, jei bloga – tai gali būti ir kitaip.

Šia prasme verslui Anykščiai

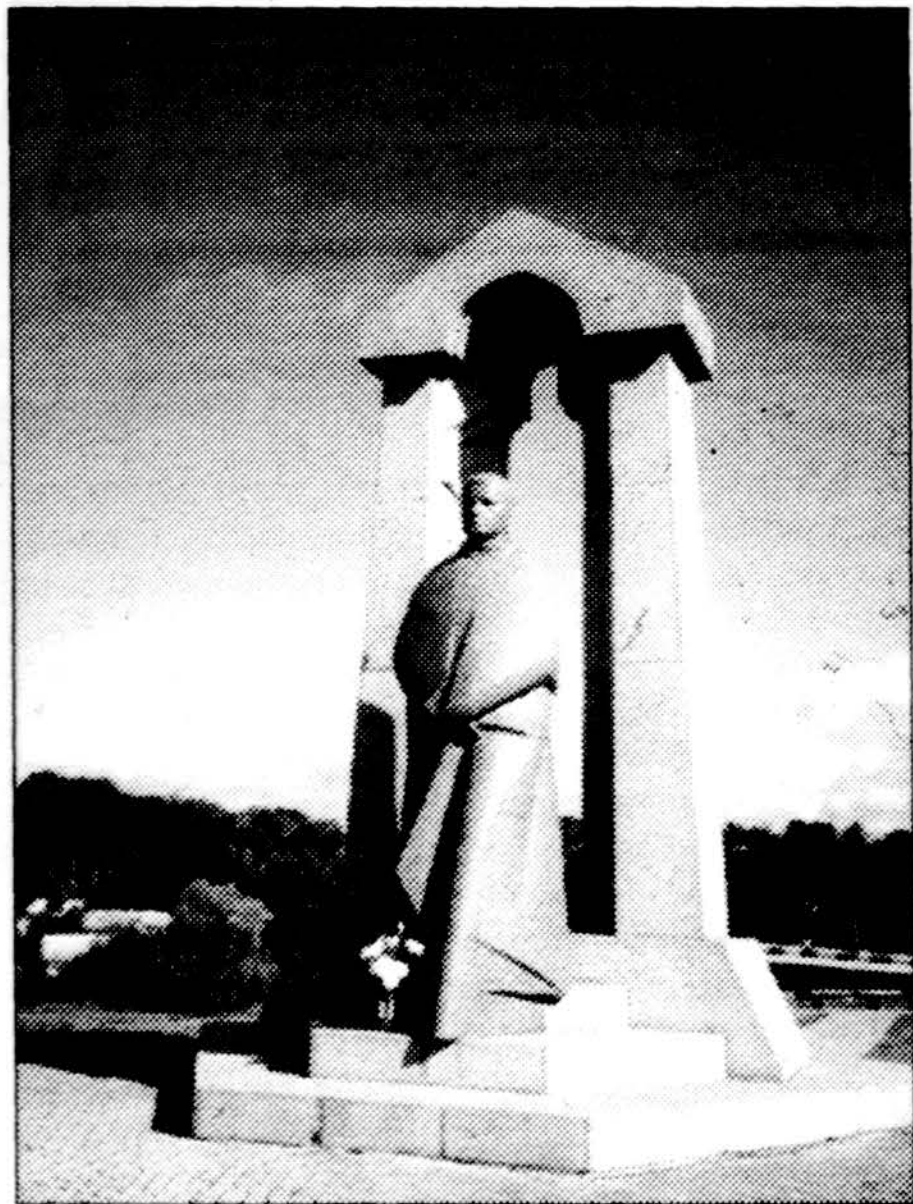
yra idealus miestukas – A. Barausko gimtinė ir jo apylinkės yra vienas gražiausių gamtos stebuklų visoje Lietuvoje. Čia atvykę, ne tik Lietuvos turistai, bet ir užsieniečiai žiaunas atkabine vaikštineja, važinėja siaurukais ar baidarėmis plaukioja ir sako, kad gražesnių vietų nematę. Taigi pradinės trys verslo sąlygos, kaip Anykščiams tapti pasaulio bamba, jau yra.

Toliau – žmonės, kadrai. Vienoje knygoje apie sėkmingos mafijos veiklos metodus radau tokią mintį, kad pagrindinis dalykas yra komanda, t.y. – „chebra“, kuri muša į vienus vartus ir tarpusavy santykių nesiaiškina. Taigi – ar gali anykštėnai tapti tokia darnia komanda? Manau, kad taip: anykštėnai sąžiningi, draugiški, atviri, dosnūs žmonės, jie nėra sukti ar dviveidžiai... (Gal tik kartas kai kurie vietiniai remontininkai – statybininkai chroniškai nesilaiko sutarto žodžio – bet čia tikriausiai tik mano tokia kartėsnė patirtis. Tačiau šie dalykai nesunkiai sutvarkomi – geranoriškai pasikalbant ir leidžiant suprasti, kad žodis žmonių susitarime yra labai tausotinas ir gerbtinas reiškinys. O negerbiant žodžio, progresas versle sunkiai įmanomas.) Taigi vieta yra, kadrai (darbuotojai) irgi... Belieka vizija: ką statom, kokį namą – rūmus, bažnyčią, supermarket, gydyklą? Ar iš vis nieko neplanuojam, tegu būna apgriuves posovietinis pilkas kurortelis, kaip yra...

Aišku viena, kad labiausiai Anykščiai gali progresuoti, kaip kurortinis-turistinis miestelis. Vyno fabrikas – kuo greičiau subankrutuos arba ims kokias nors sultis spausti ar tyreles gaminti – tuo geriau, nes masinis prasigėrimas ir taip yra beviltiška mažųjų Lietuvos miestelių rykštė. O nuodus gaminant ir pardavinėjant į pirmas eiles geriau nesiveržti, nes tai – šiaip ar taip regreso verslas, užsidirbantis iš žmonių degradacijos ir nužmogėjimo.

Jei būtų nutarta, kad Anykščiai geriausiai gali progresuoti kaip ku-

rtorinis miestelis, tai visų pirma visiems miestelio intelektualams bei svajotojams, verslininkams bei žurnalistams, kunigams bei mokytojams, gydytojams, ir bankininkams reikėtų susėsti prie stalo, išsivirti gerą kibirą arbatos ir imti kurti planus bei vizijas. Tik geriant arbatą ir diskutuojant reikia neužmiršti, kad bet kokia panieka ar bjauresnis žodis kitaip manančio žmogaus adresu projekto sėkmę gali iškart sužlugyti, šviesiosios vizijos mirazą išbaityti. Svarbu yra išmokyti, nebe neigti, nebe kritikuoti, o siūlyti – tą Lietuvos politiniame visuomeniniame gyvenime matome itin retai. Ir Anykščiai čia



Paminklas vysk. Antanui Baranuskui Anykščiuose. Onos Rušėnienės nuotrauka.

vėl galėtų tapti avangardiniu pavyzdžiu visai Lietuvai – kaip reikia dirbti „į vienus vartus“, vardan tos Lietuvos arba vardan tą Anykščių. Gal netgi Anykščių Konstituciją būtų galima sukurti ir išleisti (tarkim – įpareigoja miestelio valdžia rašytoją R. Vanagą atlikti tokių kilnų darbą, sukurti konstitucijos metmenis). Vėliau tą konstituciją balsuodami priimtų visi anykštėnai – panaši konstitucija buvo priimta Perlojos respublikoje (1918–1923), kurioje buvo numatyta net ir tokie kilnūs dalykai, kad vyras, negražiai apvadinęs žmoną, turi kelias dienas užrakintas pasėdėti Perlojos respublikos Prezidento rūsy...

Taigi – pirmasis pasiūlymas konstitucijon: Anykščių mieste ir apylinkėse veikia gera valia. T. y. – geranoriškų pasiūlymų strategija ir optimistinis, kuriamasis požiūris į miestelio ateitį, suvokiant, kad ne valdžia, o „aš“ pakeisiu situaciją, nuo savęs pradėdamas – nebeįdėdamas, nebeskleisdamas pikto apkalbų, nebesidžiaugdamas kaimyno nesėkme, padėdamas kiekvienam nelaimės ištiktam, lavindamasis ir padėdamas lavintis kitiems, norintiems.

Deja, kol kas šia, provincialių konfliktelių prasme, gana nykiai atrodo visi, kaip ant delno matomi, mažos Anykščių bendruomenės nesutarimai. Tarkim, tarp „Anykštos“ ir miestelio kultūros tarybos, tarp Kultūros namų ir tų namų vadovė nepatenkintų miestelio inteligentų. Tai yra gerą atmosferą naikinantis ir miestelio progresą griaujančias veiksnys! Tik siūlymas ir gera valia gali išvesti iš šios idėjų ir veiksmų krizės. O ką daryti, kad kultūros namų direktorė dirba blogai arba kad „Anykšta“ kartais išspausdina grubesnę, pagiežingą rašinį – ogi nieko, nes jie yra mūsų dalis. Kai pradėsiime jausti, kad mes visi esame pati už save atsakanti visuomenė, kitaip sakant – esame tos pačios rankos pirštai, tai nebenorėsiime, kad ketvirtas pirštas nulaužtų trečiąjį. Kritikuodamas pasaulio nepakeisi, reikia leisti augti tobulėti ir vieniems, ir kitiems. Anykštėnai turi tapti tarsi gerai koordinuota mafija, besiremiančia principu „visi už vieną, vienas už visus“, ir žinančia, kad bet koks žeminantis žodis ar veiksmas kito anykštėno atžvilgiu yra sunkus Anykščių Respublikos piliečio nusikaltimas. Kitas principas – nesiginčyti tuščiai, nes ne kalba, o veiksmas keičia situaciją. Trumpinti distanciją tarp žodžio ir veiksmo.

Toliau – turi atsirasti besąlyginė pagarba žmogiškumui, kiekvienam žmogui, net klystančiam – ar jis būtų melžėja, ar rašytojas, ar laikraščio redaktorė. Man kartais irgi nepatinka „Anykštos“ pasityčiojanti intonacija ar pomėgis apkaltoms, bet tai juk tik brendimo ligos, didieji Lietuvos dienraščiai dar bjauresni. Ir tada aš tik imu rūpintis, kad tik mano kalbose tokių intonacijų ar gaudų būtų kuo mažiau, taigi „Anykšta“ tampa savotišku mano mokytoju. Ir jeigu aš matau, kad Kultūros namų direktorė nesirūpina anykštėnų dvasine saviraiška, bei aukštesnės kokybės meno propagavimu, kad ji nepakankamai tobulėja pati – tai vėl iš to tik pasimokau ir stebiu, kad kartais man pačiam lygiai taip nesmagiai neatsitiktų, dirbant kitose įstaigose. Aišku ir man liūdna matyti, kad Anykščiuose yra du puikūs, deja, vegetuojantys teatro režisieriai – Erikas Druskinas ir Vytelis Germanavičius. Kodėl jie iki šiol neturi savo teatro, kad ir

visai mažiuko, gastroliuojančio? Juk savo darbais jie jau seniai įrodė, kad sugeba tai padaryti. Tokius žmones turėtume ne tik išlaikyti, sudarydami palankias sąlygas kūrybai, ir labai rūpintis, kad jie kur nors „nenugaruotų“, nepajutę valdžios bei anykštėnų dėmesio. Nes jie yra svarbi Anykščių vizijos dalis, gal net pagrindiniai tos ateities kūrėjai, režisieriai. O be gyvojo meno šis miestas greitai gali tapti tik broliškoms garsų rašytojų kapinėmis.

Bet grįžkime prie Anykščių ateities vizijos – yra labai daug momentų, kuriuos draugiškai išsprendę, susivieniję, pajudėtume į priekį. Štai Druskininkų, kaip sanatorinio miestelio „atgimimo“ pavyzdys rodo, kad metodų yra. Ar jie pasiekiami per gerus ryšius su centrine valdžia, ar ne – nesvarbu. Belskite, ir bus atidaryta. Pabelskite D. Gudeliui į jo anykštėnišką savimone, D. Gudelis pasakys prezidentui, tas trenks kumščiu į A. Brazausko stalą, ir reikalai pajudės. Bet ar turime aiškumą – ko norėtume, dėl ko reikėtų trinkelėti kumščiu? Ar nesame kartais miegančių, nepatenkintų posovietinių gražuolių kurortas?

Sudarykime palankias sąlygas Lietuvos ir užsienio verslininkams investuoti, nusipirkt pastatus, kuriuos būtų galima panaudoti kurortinėms reikmėms, ir bus tvarka. Galų gale, duokime valdiškos žemės – tegu dar energijos turintys anykštėnai stato kaimo turizmo sodybas, tegu ten užsiima užsieniečių sveikatinimu, sportu. Tokios sveikuolių ir šviesuolių pajėgos egzistuoja Anykščiuose, o miestelio valdžia jais visai nepasinaudoja!

O pabaigoje norėčiau „dar labiau“ nusišnekėti. Tarkim kodėl nepasvajoti apie kokį nors kilnų, avangardinį verslą, kokio dar nėra pasaulyje? Kaip vietinės natūralaus gydymo sveikatinimo įstaigos galėtų būti atsvara vaistų mafijai, kuriai apsimoka sergantys ir vaistus be skaičiaus ryjantys žmonės, taip ir versle ir čia egzistuoja mafijinės regresyvos struktūros, negalvojančios apie pasaulio ateitį, tik apie pinigus. Pafantazuokime – o jei Anykščiuose būtų leista pramoniniu būdu auginti kanapes, griežtai kontroliuojant, kad nebūtų panaudota ne pagal paskirtį... Ir paskui gaminti iš jų popierių, medžio pluoštą, audeklus – tai jau sukurtos pačios naujausios ateities technologijos, kurios sustabdytų besaikį miškų kirtimą! Akivaizdu, kad finansų pabaisos, prisidengdami „narkotikų“ baudiu, nenorės šito leisti – nes jie darosi verslą ir greito ir sąmoningo pasaulio ekosistemos žlugdymo. Potvyniai, cunamiai, karščiai – tai jau šių procesų rezultatas. Kodėl nepabandyti jų stabdyti čia, Anykščiuose – tampant pasauline naujų ekologinių ir pigių technologijų diegimo aikšte? Kodėl mes turim vilktis užpakalyje Europos Sąjungos? Daug dar dalykų būtų galima pasvajoti – ir apie modernesnius ekuomeninius santykius anykštėnų religiniame gyvenime, ir apie kokius nors Dieviško gimdymo namus – nebe fabriką, o būtent Dievo ir žmogaus namus, kur galėtų atvažiuoti moterys iš svetur ir gimdyti, apsuptos artimųjų, meilės ir gėlių – kaip kokiam rojui. Visa tai galima būtų įgyvendinti, pradėdant nuo svajonių, vėliau jas konkretinant – jei neišjungs anykštėnų sąmonėje tas amžinasis lietuviškasis – „ne, nieko nebus, čia nieko nepakeisi...“

PASTABOS DEMAGOGIKOS MOKSLO ĮVADUI (1)

**JONAS KAZIMIERAS
BURDULIS**

Dedikacija

Šį savo darbą drįsdamas siūlyti Tavo teismui, gerbiamas lietuvi skaitytojai, turiau vilties, jog jis nebus pasmerktas kaip tie parsiduodančių mano kolegų darbai, kuriais prieš rinkimus būna kokčiai šlovinama ar pernelyg sureikšminama šio pasaulio galingųjų reklama, arba kaip kiti, kuriais šie dažnai būna pikta užsiuolami už jų netesėtus rinkimų pažadus. Kartais būna sunku atspėti (ar prognozuoti, kaip dabar madinga sakyti), ko laukia skaitytojas — ar sensacijų, ar naujienų, ar jam prireikė ko nors labai gražaus sielos atgaivai, ar pikančių pakutenimų apie vieno ar kito ministro (ar net premjero) meilės nuotykius, ar išdėti merą į šuns dienas už be saiko išpustą troleibuso bilieto kainą...

Šitaip senamadiškai pateikdamas tau šį savo darbą (kas gi šiais laikais rašo disertacijas?), nę truputėlio nesidedu protingesnis negu esu, nesiruošiu tau be saiko išreklamuoti savo triūso, o tik stengiuosi atkreipti tavo dėmesį į didžios reikšmės dalykus, apie kuriuos (kaip esu dėl to visiškai tikras) tau privalu gerai nusimanyti, nes nuo jų žinojimo ar nežinojimo priklauso tavo vaikų ateitis. Todėl norėčiau tikėtis, jog kada nors ateis ta diena, kai jeigu ir ne tu, tai bent tavo vaikai pasižiūrės į seną pageltusį laikra-

čio puslapį ir pasakys: „O vis dėlto tas žmogelis tiesą sakė...“

Prašau nepriimti mano triūso kaip lengvabūdiško pašmaikštavimo. Egzistuoja ir pati problema, egzistuoja ir tu pats, kurį ta problema skaudžiai liečia. Tavo žinojimas kol kas dar nėra nei platus, nei labai gilus. Jeigu tau tų žinių iki šiol neprireikė, tai gal bent patirsi pramogėlę, iš rimtų dalykų pasidaręs šiek tiek juoko. Ką gi, ir už tai būsiu tau dėkingas.

Apibrėžimai

Demagogika yra mokslas, nagrinėjantis efektyvių, tačiau visuotinės moralės normų atmetimų metodų taikymą kelių asmenų grupių kovoje, siekiant iškovoti dominuojančios padėties ar kitokios naudos.

Demagogikos instrumentarijumi vadinsime demagogui prieinamų ar neprieinamų principų, priemonių ir metodų visumą bei jų taikymą praktinėje veikloje.

Demagogika remiasi demagogija, makiavelizmu, logika ir lošimų teorija. Pirmoji, kaip žinoma, yra apgaudinėjimas melagingais pažadais, pataikavimu bei sąmoningu faktų iškraipymu. Makiavelizmas, savo ruožtu, yra politinė doktrina, tikslui pasiekti rekomenduojanti bet kokias priemones — klastą, veidmainystę, smurtą. Makiavelizmu taip pat dažnai vadinamas cinizmas, moralinių skrupulų neturėjimas, siekiant užsibrėžto tikslo.

Populizmo terminas, nevykusiai

pasigautas ir nemokėsiškai vartojamas kaip demagogijos sinonimas, nei su demagogija, nei su tikroju populizmu neturi nieko bendro. Populizmas iš tikrųjų yra prancūzų literatūros ir publicisto L. Lemonje bei romanisto A. Teryv 1929 m. įkurta literatūros srovė, gyvavusi iki Antrojo pasaulinio karo. Populizmas realistiškai vaizdavo kaimo ir miesto paprastų žmonių buitį, pabrėždami savo personažų intelektualinį skurdą, vengė politinės tematikos ir socialinių apibendrinimų.

Pradiniai išeities taškai

Pagrindinius demagogikos fenomeno ir mokslo principus nagrinėsime, pasitelkę šiuos išeities taškus:

— demagogas savo užsibrėžto tikslo siekia bet kokiomis priemonėmis; visi kiti principai yra antriniai, išvedami iš aukščiausio principo, ir neturi jo pažeisti (aukščiausias arba pagrindinis demagogikos principas);

— tikslas pateisina priemones; panaudotos priemonės galutinėje išdavoje turi atspindėti demagogui naudingą būdą — (antrasis demagogikos principas);

— demagogas veikia erdvė ir laisvė yra begalinės, t.y. neribojamos nei fiziškai, nei morališkai (trečiasis demagogikos principas);

— demagogikos objektas nagrinėjamas kaip uždaras fenomenas (daiktas savyje), jo santykis su mo-

rale, su visuomene ir su pačiu savi mi nagrinėjamas ir pažintiniu, ir praktiniu aspektu;

— šiame darbe demagogas nagrinėjamas kaip reiškinys, jo asmenbei teikiant tik tiek reikšmės, kiek tai netrukdo bendresniam problemos tyrimui, todėl visi demagogikos mokslo fenomenai bus nagrinėjami iš demagogų pozicijų (žvilgsnis iš vidaus).

Demagogikos mokslo reikšmė

Skeptikas pasakys, jog teikti pernelyg daug dėmesio demagogikai būtų demagogija. Tačiau aš nesu linkęs taip lengvai nusleisti. Iš tikrųjų, pažvelgę į pasaulį kiek idėmiau, pamatysime, jog viskas prasidėjo jau pirmajam demagogui sumaniai pasejus abejonę Dievo valia mūsų protėvių Adomo ir Ievos galvose. Visi žinome, kiek naudos davė toji abejonė žmonijai: žmogui teko pasirūpinti savi mi pačiu, — buvo sukurta civilizacija, išsiskirstyta į tautas, valstybes ir partijas, išrasti šautuvai, bankai, mados, laikraščiai, kompiuteriai, mobilūs telefonai ir kt.

Kalbant visiškai rimtai, demagogai sukūrė seksualinių mažumų institutą, išrado diskusijas, kritiką ir savikritiką, konkurenciją ir demokratiją. Jokiomis kitokiomis priemonėmis žmonija nebūtų sugebėjusi pasiekti tokių aukštumų, kuriose ji yra šiandien.

Bus daugiau.

Rytojaus rytą mergaitės ir berniukai jau turėjo varžybas, o po pietų buvo pėsčiųjų ekskursija po Vilnių — Valdovų rūmai, katedros požemiai, Gedimino pilies bokštas, (į kurį jau galima pakilti funikulieriumi) pasivaikščiojimas, Pilies gatvė eita iki Aušros Vartų. Buvo ne tik „pasiganyta“ po suvenyrų prekystalius, bet atkreiptas dėmesys į Signatarų rūmus, kur 1918 m. buvo pasirašytas Nepriklausomybės Aktas, į Šv. Kazimiero, Šv. Onos ir Bernardinų bažnyčias, Rotušę. Pirmą kartą atvykusiems, arba seniai nebuvusiems, tai buvo naudingas susipažinimas su Vilniumi. O norint, buvo galima kitą kartą patiemis sugrįžti.

Tuo pačiu metu vyko papildoma ekskursija, tiems, kurie jau susipažinę su turistinėmis vietovėmis. Iš anksto pasamdytu autobusėliu nuo „Novotel“ viešbučio važiuojame pas dailininkus Antaną ir jo dukrą Ramunę Kmieliauskus (Sibiro 28), Seimo rūmus, Genocido muziejų ir Vilniaus stiklo studijos (Pelesos 3) parduotuvę. Apgailestavome, kad tą savaitę stiklo fabrikas buvo uždarytas ir neteko matyti pučiamo stiklo autorių darbų gaminimo, bet parduotuvėje labai sėkmingai pirkome suvenyrus.

Genocido muziejuje buvo daug žmonių. Gavome puikų gidą, kuris vedė amerikiečių grupę. Gidas buvo aukštas, tad visi galėjome jį matyti ir girdėti. Jis kalbėjo aiškiai, dalykiškai, puikiai sugebėdamas perduoti nepaprastos baimės ir kančių sąvoką, kurią šiame kalėjime išgyveno komunistų aukos.

Buvo numatyta važiuoti į „Forum Palace“ (kur yra sveikatingumo treniruokliai, pirtys, restoranai, koncertų ir konferencijų salės bei sporto baras su daugeliu televizorių) ir į prekybos centrą „Europa“, kuris yra labai modernus, bet „sterilesnis“ negu „Akropolis“. Tačiau, laikui greitai bėgant ir atsisilgiant į keliauninkų nuovargį, teko šių sumanymų atsisakyti. Buvo pasiūlyta, progai pasitaikius, apsilankyti pas audėjus Palmirą ir Petrą Damijonaičius (Vienolio 6–32) bei dailininkę Gražiną Vitartaitę (Antakalnio 88–35A).

Ketvirtadienio rytė išvykome į Kauną. Varžybos vyko Kauno krepšinio mokykloje ir Sabonio sporto aikštėje. Tarp varžybų buvo galima aplankyti Karo muziejų, kur yra išeksponuo-

VIEŠNAGĖ — KAIP AKIMIRKA INDRĖ TIJŪNĖLIENĖ

Nr. 2

tas Dariaus ir Girėno lėktuvus „Lituanica“, o sodelyje yra Zikaro sukurta „Laisvės“ statula (kuriai sakoma, kad pozavusi panevėžietė Emilija Masiūnaitė-Paliokienė) ir paminklas Nežinomam kariui.

Po varžybų autobusais nuvažiuojame prie Kauno pilies. Mus pasitiko Lietuvos karininkų dinastijos atstovas, Kauno igulos „Karininkų Ramovės“ senbuvis dimisijos kapitonas apdovanojęs Vyčio Kryžiaus ordinu Aleksandras Vytautas Dagys, kurio šeima per visus okupacijos metus išsaugojo Nepriklausomos Lietuvos vėliavą ir kitas Nepriklausomybės laikų vertybes. A. Dagys vedė mus per senamiestį ir Laisvės alėją. Kadangi Rotušė remontuojama, išorinio vaizdo nebuvo, bet viduje nuostabiai graži. Už Lietuvos nepriklausomybę mirusiam Romui Kalantai paminklas prie Muzikinio teatro sodelio, nežymus — įmontuotas žemėje plokščiai, Čikagos Šv. Kazimiero kapinėse lyg išpūdingesnis.

Praėjome Prezidentūros sodelį, kur prisiminėme buvusius prezidentus: A. Smetoną, Grinių ir Stulginskį.

Karštą vasaros dieną baigėme Karininkų ramovėje (Mickevičiaus g.), kur restorane „Picerija Milano“ gardžiamoms įvairioms patiekalams. Pravertė iš anksto padaryta rezervacija, nes kitaip nebūtumėm

sutilpę.

Aleksandras Dagys sutiko aprodyti antrame aukšte suremontuotą ištaikingą salę, kurioje vyksta iškilmingi renginiai, net dalyvaujant LR prezidentui. Kiti Ramovės kambariai dar remontuojami, originaliose medinėse grindyse matosi tautinis raštas. Sienose atidengiamos freskos. Dagys visuomet su meile bei pasididžiavimu aiškina Ramovės istoriją ir su pasibaisėjimu pabrėžia okupacijos metu padarytas žalias. Kaip Kaune Prisiikėlimo bažnyčia, taip ir Karininkų ramovė liudija pirmosios Lietuvos nepriklausomybės laikų ir vėta mūsų finansinės paramos.

Buvo be galo liūdna sužinoti, kad Pažaislio vienuolynas smarkiai griūva. „Išvėlęs grybas“, bei kitos struktūrinės problemos ketina sunaikinti Lietuvos baroko šedevrą. Yra svarbu įtraukti vienuolyno ansamblį į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą. Reikia ne tik valstybinio, bet net pasaulinio dėmesio išgelbėti istorinį kompleksą. Gal Lietuvoje vykstant UNESCO pirmininkų suvažiavimui Ina Marčiulionytė galėtų visiems įteikti neseniai Lietuvoje išleistą knygą apie Pažaislį ir nelaukiant supažindinti su svarba gelbėti šį baroko perlą, nes pagrindiniai remontai reikalauja didelės finansinės paramos.

Bus daugiau.



Nors ir lijo, Čiurlionio Menų mokyklos choras atliko programą Vilniaus Katedros aikštėje Valdovų rūmų atstatymo šventės proga.

Svarstoma parlamentą perkelti į Valdovų rūmus

Atkelta iš 1 psl.

Paklaustas, ar iš tiesų planuoja susitikimus su Valdovų rūmų projektuotojais, Seimo kancleris Arvydas Kregždė tai neigė.

Lietuvos valdovų rūmų atkūrimo darbai oficialiai prasidėjo 2002 metais — per tą laikotarpį atlikta darbų už 38 milijonus litų. Šiemet skirta 25 milijonai litų. Planuojama, jog iš viso rūmų atstatymui reikės 101 milijono litų.

Prieš 200 metų nugriauti Vilniaus žemutinės pilies Valdovų rūmai yra atkuriami virš 1987-2001 metais atkastų rūmų liekanų. Tai

Vilniaus pilių komplekso sudėtinė dalis — kunigaikščių rūmai, stovėję tarp Katedros ir Pilies kalno. Rūmai susideda iš keturių korpusų su uždaru kiemu.

Pagrindiniai Valdovų rūmų atstatymo darbai turėtų būti baigti iki 2009 metų — Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmečio jubiliejaus.

Lietuvos valdovų rūmų atkūrimą finansuoja valstybė, privačioms lėšoms kaupti yra įsteigtas Valdovų rūmų paramos fondas. Per ketverius metus Valdovų rūmų atstatymui Lietuvos ir užsienio šalių gyventojai paaukojo 2,439,000 litų.

„Guantanamo ekspreso“ maršrutas driekėsi ir virš Lietuvos

Atkelta iš 1 psl.

Didžioji Britanija surengė aviacijos ir sparnuotųjų raketų atakas prieš Talibano režimo taikinius Afganistane. Tai buvo oficiali karo Afganistane pradžia, reaguojant į 2001 metų rugsėjo 11-ąją New York ir Washington, DC, surengtus teroro išpuolius, už kuriuos buvo atsakinga Osama bin Laden vadovaujama teroristinė grupuotė „al Qaeda“, radusi prieglobstį Afganistane.

Praėjusią savaitę JAV laikraštis „The Washington Post“ paskelbė, kad CŽV sulaikytus „al Qaeda“ ita-

riamuosius laiko kalėjimuose, kurie veikia aštuoniose šalyse, įskaitant Tailandą, Afganistaną ir kelias „demokratines Rytų Europos valstybes“.

JAV įsikūrusi nepriklausoma nevyriausybė žmogaus teisių gynimo organizacija „Human Rights Watch“ (HRW) sakė esanti beveik tikra, kad tokie įkalinimo centrai egzistuoja, „mažų mažiausia Lenkijoje ir Rumunijoje“.

Po šių pranešimų Lietuvos vadovai užtikrino, kad šalies teritorijoje nėra slaptų CŽV kalėjimų.

Kyla Darbo partijos populiarumas

Vilnius, lapkričio 7 d. (BNS) — Darbo partija (DP) ir toliau išlieka populiariausia politinė jėga.

Kaip rodo rinkos analizės ir tyrimų grupės RAIT spalio 12-16 dienomis atlikta reprezentatyvi anketinė apklausa, už DP balsuotų 28 proc. apklaustųjų, tai yra 6 proc. daugiau nei prieš mėnesį.

Antroje vietoje populiarumo lentelėje išlieka opozicijoje esanti Tėvynės sąjunga. Jeigu vyktų rinkimai į Seimą už juos balsuotų 9.4 proc. apklaustųjų, kai rugsėjį — 12.1 proc.

Tyrimas rodo, kad smuktelėjo socialdemokratų populiarumas. Per pastarąjį mėnesį jie prarado daugiau nei 3 proc. rinkėjų pasitikėjimą. Dabar už juos balsuotų 8 proc. apklau-

sos dalyvių, kai rugsėjį — 11.2 proc.

Naujausiais duomenimis, daugiau nei viena partija neįveiktų 5 proc. rinkimų barjero ir nepatektų į Seimą.

Valdančioji Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjunga surinktų 4.5 proc. rinkėjų balsų (rugsėjį — 3.9 proc.), Liberalų ir centro sąjunga — 3.5 proc. (4.8 proc. rugsėjį), Naujoji sąjunga — 3.3 proc. (rugsėjį 3 proc.).

Į parlamentą nepatektų ir buvusio prezidento Rolando Pakso vadovaujami liberaldemokratai, taip pat ir ne viena iš gausių neparlamentinių partijų.

Apklausa skelbia dienraštis „Lietuvos žinios“.

Sportas

* Šeštadienį Pietų Korėjos sostinės Seoul olimpinėje arenoje vykusiame „K-1 MAX & HERO'S“ bušido turnyre Remigijus Morkevičius nugalėjo šios šalies K-1 MAX čempioną Soo Hwan Lee. Iki susitikimo ringe su Lietuvos atstovu 183 cm ūgio korėjietis iš 27 profesionalių kovų bušido ringe 25 buvo laimėjęs nokoutais. 168 cm ūgio R. Morkevičius šeštadienio kovoje pirmajame raunde du kartus sugebėjo pasiūsti varžovą į nokdauną, o antrajame raunde nokoutavo korėjietį.

* Estijos sostinėje aštuoniolikta kartą vykusiame olimpinio čempiono Kristijan Palusalu graikų-romėnų imtynių turnyre svorio kategorijoje iki 60 kilogramų triumfavo Lietuvos olimpinio sporto centro (LOSC) auklėtinis Edgaras Venckaitis. Pirmojoje kovoje Lietuvos imtynininkas nugalėjo rusą Pavel Skorobogatov iš Sankt Peterburgo, antrojoje dvikovoje trenerių Ruslano Vartanovo ir Kęstučio Šėgždos auklėtinis įveikė pasaulio taurės

ketvirtosios vietos savininką ukrainietį Valerij Voronkin, vėliau priverstė pasiduoti ir suomių Ville Kakio, o finale nugalėjo kitą Suomijos sportininką Pasi Huhtal.

* Sekmadienį 29-ą kartą Ispanijoje vykusiose „Carreira Popular Do San Martino“ 10 km bėgimo varžybose tryliktas finišavo Robertas Gerasavičius, distanciją įveikė per 31 minutę ir 16 sekundžių. Varžybų nugalėtoju tapo Kenijos bėgikas Peter Kamais, aplenkęs Etiopijos sportininką Sahl Warg bei tautietį Philmon Kisang.

* Šeštą pergale keturiolikto siose ir antrąją iš eilės JAV NHL reguliariojo sezono rungtynėse iškovojo ketvirtą vietą Rytų konferencijos Pietryčių grupėje užimantis Dainiaus Zubraus Washington „Capitals“ komanda. Namuose „Capitals“ ledo ritulininkai, rungtyniavę be traumų besigydančio lietuvio, 5:4 įveikė 4 vietą Rytų konferencijos Šiaurės rytų grupėje užimančią Toronto „Maple Leafs“ komandą.

Konservatoriai nesiruošia sudėti ginklų ties „barikadomis“ prie „Draugystės“

Vilnius, lapkričio 7 d. (BNS) — Opozicijoje esantys konservatoriai nesiruošia nusileisti „valdančiųjų diktatui“ dėl komisijos, kuri tirtų premjero Algirdo Brazausko šeimos verslo skaidrumą.

Jei Seimas nepritartų konservatorių siūlomos komisijos sudarymui, konservatoriai gali kreiptis į Konstitucinį Teismą (KT).

„Tokių atvejų jei nebus sudaryta komisija kreipsimės į Etikos ir procedūrų komisiją ir tikiu, kad komisija išliks nuosekli ir nepasiduos spaudimui. O toliau žiūrėsime, tarsimės, ką darysime — yra ir KT, kuris galėtų ir turėtų ginti Seimo statuto, kaip įstatymo, laikymosi prievoles“, — sakė konservatorių vadovas Andrius Kubilius.

Seimui teikiamas nutarimas, kuriuo 43 parlamentarai siūlo sudaryti laikinąją komisiją premjero šeimos verslo skaidrumui aiškintis.

Konservatoriams įtarimų kelia premjero žmonos Kristinos Brazauskienės valdomo buvusio sostinės

„Draugystės“, dabar — „Crowne Plaza“ — viešbučio privatizavimo aplinkybės.

Nors Seimo Statutas nurodo laikinosios tyrimo komisijos sudarymą, jei to reikalauja ne mažiau kaip 36 parlamentarai, tokią iniciatyvą, pasinaudoję Seimo statuto spragomis, valdantieji ketina blokuoti — teikti balsavimui.

Seimo pirmininko pavaduotojas socialdemokratas Česlovas Juršėnas pirmadienį spaudos konferencijoje teigė, jog Konstitucija yra viršesnė nei Seimo Statutas, todėl privalu laikytis Konstitucijoje įtvirtinto laisvo Seimo nario mandato principo, t.y. — leisti Seimo nariams laisvai apsispręsti balsuojant.

Paklaustas, ar valdančiosios koalicijos politinės tarybos praėjusią savaitę priimtas sprendimas nepritarti komisijos sudarymui neapriboja parlamentarų laisvės, Socialdemokratų frakcijos Seime seniūnas Juozas Olekas teigė, jog tarybos sprendimas nėra įpareigojantis.

Amsterdamo teismo sprendimas nieko nepakeitė

Vilnius, lapkričio 7 d. (BNS) — Aukščiausi Vyriausybės pareigūnai kol kas nekomentuoja praėjusios savaitės Amsterdamo teismo sprendimo ieškoti geriausio būdo Nyderlanduose registruotam „Jukos“ turtui parduoti.

Tačiau ūkio viceministras ir pagrindinis derybininkas Nerijus Eidukevičius tvirtino, jog po šio teismo sprendimo iš esmės niekas nepasikeitė.

„Kol kas niekas nepasikeitė šioje teisinėje aplinkoje. „Jukos“ akcijos kaip buvo areštuotos, taip ir liko, o „Jukos“ tik pripažintas kreditoriumi. Aš nemačiau teismo sprendimo, kad reikia išieškoti pinigų“, — sakė N. Eidukevičius.

Ūkio ministras Kęstutis Daukšys pirmadienį teigė, jog Vyriausybė dar neturi oficialaus teismo sprendimo vertimo į lietuvių kalbą, todėl jis kol kas nieko negalintis komentuoti.

„Šią savaitę tikriausiai ji turėsime. Tačiau kad ir koks būtų teismo sprendimas, Lietuvos Vyriausybei reikės reaguoti ir dalyvauti šiame procese“, — sakė K. Daukšys.

Premjeras Algirdas Brazauskas taip pat nekomentavo teismo spren-

dimo ir galimų Vyriausybės veiksmų.

Amsterdamo teismas praėjusį ketvirtadienį patenkino 14-os Vakarų bankų reikalavimą ir nutarė ieškoti būdo, kaip už didžiausią kainą parduoti šioje šalyje registruotą žlungančio naftos susivienijimo „Jukos“ turtą, įskaitant ir „Mažeikių naftos“ akcijas.

Teismas kvies žinovus, kurie ji konsultuos šiuo klausimu. Manoma, kad žinovai bus paskirti lapkričio 21 dieną, kai į teismą Amsterdame privalės atvykti visi ieškovai ir atsakovai.

Pasak kai kurių ekspertų, teismo sprendimas gali reikšti, kad „Jukos“ valdomos „Mažeikių naftos“ akcijos bus parduodamos aukcione, kuriame dalyvauti Vyriausybei gali sukiudyti Seimo šiam pirkiniiui nustatytas 3 mlrd. litų limitas.

Pasak N. Eidukevičiaus, daug svarbesnis Lietuvai bus Amsterdamo teismo sprendimas dėl „Jukos“ ieškinio, kuriuo prašoma panaikinti antrinių susivienijimo įmonių turto, įskaitant ir „Mažeikių naftos“ akcijas, areštą. Tikimasi, kad šis sprendimas bus priimtas trečiadienį.

Advokatui klientų ieškojo ir būrėja

Vilnius, lapkričio 7 d. (BNS) — Marijampolės advokatui Stanislovui Riabčiukui, kurį ligoninėje apdeginusių dvynių tėvai Vilma bei Gintautas Zdaniai apkaltino pasisavinus 250,000 litų, gresia nauji nemalonumai, rašo dienraštis „Lietuvos rytas“.

Į Marijampolės prokuratūrą yra pakviestos dvi vilkavišketės, kurios žada atskleisti, kaip prieš kelerius metus buvo S. Riabčiuko apgautos ir prarado pinigų.

Vilkaviškietė Vida Č. prieš keletą metų su vyru gabeno į Vakarų Europą arklius. Šeima buvo sukaupusi daugiau kaip milijono litų vertės deklarauto turto. Kai vyro ir žmonos santykiai paslėjo, buvo pradėtos sky-

rybos ir turto dalybos.

„Aš domėjaisi būrėjų pranašystėmis ir jomis tikejau. Kai pradėjome dalytis turta, nuvykau pas Kalvarijoje gyvenančią būrėją kortomis“, — prisipažino vilkaviškietė.

Už pranašystes paėmusi 30 litų, būrėja pasakė, kad skyrybos ir turto dalybos turėtų klostytis taip, kaip Vida norinti. Tačiau reikėtų pasisamdyti advokatą, rašo „Lietuvos rytas“.

Po kiek laiko moterims dar besišnekučiuojant, advokatas pats atvyko į Kalvariją. „Taip aš susipažinau su S. Riabčiuku“, — sakė Vida Č. — Tik vėliau sužinojau, kad būrėja yra advokato motina Eugenija Riabčiuk“.



Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS
žinių agentūrų pranešimais)

G. W. Bush rėmėsi melavusiu „al Qaeda“ nariu

Washington, DC, lapkričio 7 d. („Reuters“/BNS) — 2002 metais su laikytas „al Qaeda“ narys, kurio parodymais rėmėsi JAV prezidentas George W. Bush, teisindamas įsiveržimą į Iraką, melavo JAV pareigūnams, esą šio teroristų tinklo kovotojai Irake buvo mokomi panaudoti ne tradicinius ginklus.

Šiuo metu išslaptintose vieno JAV gynybos žvalgybos valdybos (GŽV) 2002 metų vasario dokumento dalyse sakoma, jog kalbėjęs Ibn al Shaykh al Libi tyčia klaidino tardytojus tvirtindamas, jog Saddam Hussein padeda „al Qaeda“ veiklai cheminiais ir biologiniais ginklais.

„Ibn al Shaykh al Libi tardomas jau keletą savaičių ir gali būti, kad jis pateikia tardytojams scenarijus, kurie, kaip jis žino, palaikys jų susidomėjimą“, — sakoma dokumente, kurio ištraukas „Reuters“ gavo sekmadienį.

Apie šį dokumentą pirmą kartą buvo paskelbta sekmadienį, laikraščiuose „The New York Times“ ir „The Washington Post“. Kiek vėliau šio dokumento ištraukas Senato tinklalapyje paskelbė Michigan atstovaujantis demokratų senatorius Carl Levin, kuris yra Senato Ginkluotųjų pajėgų komiteto narys.

„Saddam režimas yra pasaulietiškas ir atsargiai žiūri į revoliucinius islamo judėjimus. Be to, vargu ar Baghdad remtų grupuotę, kurios negali kontroliuoti“, — teigiama dokumente.

Šis pranešimas pasirodė tuo metu, kai demokratai privertė Senato respublikonus sutikti, jog būtų baigta antroji JAV žvalgybinės informa-

cijos dėl Irako tyrimų fazė. Senato specialusis žvalgybos komitetas aiškinasi, ar G. W. Bush administracija neiškreipė žvalgybos duomenų, kad pateisintų 2003 metų kovo mėnesio invaziją į Iraką.

G. W. Bush, viceprezidentas Dick Cheney, tuometinis valstybės sekretorius Colin Powell ir kiti administracijos pareigūnai Ibn al Shaikh al Libi suteiktą informaciją, jog Irake „al Qaeda“ nariai mokosi, kaip panaudoti sprogmenis ir uždraustus ginklus, vadino patikima. Šio asmens pavardė tuomet nebuvo minima.

„Mes sužinojome, kad Irakas mokė „al Qaeda“ narius gaminti bombas, panaudoti nuodus ir dujas“, — 2002 metų spalį savo kalboje sakė G. W. Bush.

Demokratai tvirtina, kad minimas GŽV dokumentas yra dar vienas įrodymas, verčiantis manyti, jog administracija prieš Irako karą netinkamai pasinaudojo žvalgybos duomenimis, kad susietų Saddam Hussein su „al Qaeda“.

West Virginia atstovaujantis demokratų senatorius John Rockefeller, minėto specialiojo komiteto narys, CNN sakė, kad GŽV dokumentas apie Ibn al Shaikh al Libi parodo, kaip Baltieji rūmai pasitikėjo nepatikimu šaltiniu, ir kad tai yra „klasikinis atskaitingumo amerikiečiams nebuvimo pavyzdys“.

Ibn al Shaikh al Libi, kuris vienu metu buvo aukščiausio rango „al Qaeda“ narys, laikomas JAV kalėjime, 2004 metų sausį atsisakė anksčiau savo parodymų ir prisipažino tyčia melavęs pareigūnams.

Padėtis Prancūzijoje primena pokario metus

Paryžius, lapkričio 7 d. („Reuters“/AFP-BNS) — Per praėjusios nakties riaušes skurdžiuose Prancūzijos miestų rajonuose buvo sužeista daugiau kaip 30 policininkų ir padegta 1,400 automobilių, o šalies prezidentas Jacques Chirac pažadėjo nuslopinti besiplečiantį ir intensyvėjantį smurtą, kuris nesiliauja jau 11 naktų iš eilės.

Labiausiai šokiruojantis incidentas įvyko Paryžiaus pietuose esančiame Grinji rajone, kur jaunuoliai įviliojo policininkus į vieną gyvenamųjų namų kvartalą ir apšaudė juos stambiais šratais, iš pistoletų ir medžioklinių šautuvų. Pasak policijos atstovo, čia buvo sužeista apie 10 pareigūnų, o du sunkiai ir kaklą ir kojas sužeisti policininkai paguldyti į ligoninę.

Policininkų profesinė sąjunga pirmadienį paragino vyriausybę tuose rajonuose, kur vyksta riaušės, paskelbti komendanto valandą ir iškviesti armiją, kad ji padėtų tramdyti siautėjančius jaunuolius, kurių daugelis yra Prancūzijoje gimę arabų ar afrikiečių kilmės piliečiai ir kurie skundžiasi dėl rasinės diskriminacijos.

„Atrodo, kad niekas negali su-

stabdyti šio pilietinio karo, kuris kasdien po truputį vis labiau plinta visoje šalyje“, — sakoma profesinės sąjungos pareiškime. — Šie įvykiai, kuriuos dabar išgyvename, neturi precedento nuo Antrojo pasaulinio karo pabaigos“.

Reaguodama į pareigūnų užuominas, kad kai kuriuos protestus galbūt gali kurstyti islamistų kovotojai, viena didžiausių Prancūzijos musulmonų organizacijų išleido fatvą prieš neramumus.

Smurtas sekmadienio vakarą atsinaujino netrukus po to, kai prezidentas J. Chirac nutraukė ilgai trukusią tylą ir pirmą kartą viešai pakomentavo spalio 27-ąją prasidėjusias riaušes.

„Įstatymo žodis turi būti paskutinis. Respublika iš esmės yra gana ryžtingai nusiteikusi būti stipresnė už tuos, kurie nori sėti smurtą ar baimę“, — sakė jis po ministrų pasitarimo dėl to, kaip reaguoti į nesiliaujančius neramumus.

Praėjusią naktį įvairiuose šalies miestuose buvo padegti 1,408 automobiliai ir sulaikyti 395 riaušinininkai. Šie skaičiai yra didžiausi nuo pat spalio 27 dienos, kai prasidėjo neramumai.

EUROPA

GENEVA

Pasaulinė gripo epidemija turtingoms šalims gali atsieiti 550 mlrd. JAV dolerių, teigia Pasaulio Bankas naujausioje ataskaitoje. Ši suma apskaičiuota vadovaujantis epidemijos JAV poveikio tyrimu ir jo rezultatų pritaikymu kitoms turtingoms valstybėms. 1999 metais JAV atlikto tyrimo metu nustatyta, kad JAV epidemija nusineštų 100,000-200,00 gyvybių, ilgonines būtų paguldyla 700,000 ar daugiau žmonių, gydytojams tektų apankyti iki 40 mln. ligonių namuose, o papildomų susirgimų skaičius siektų iki 50 milijonų. Vien tik JAV tiesioginės ligos išlaidos ir netiesioginės išlaidos, susijusios su prarasta gamyba, siektų 100-200 mlrd. JAV dolerių. „Jeigu taikyti šį rezultatą kitoms turtingoms šalims, prarasta vertė gali siekti 550 mlrd. JAV dolerių“, — teigiama Pasaulio Banko ataskaitoje „Paukščių gripo pavojaus ekonominis įvertinimas“.

ROMA

Irako prezidentas Jalal Talabani prašo Italiją neskubėti išvesti savo karinio kontingento iš Irako, nes jos karių pasitraukimas būtų nelaimė šiai smurto krečiamai šaliai, pirmadienį pranešė dienraštis „La Stampa“. „Per ankstyvas pasitraukimas būtų Irakui nelaimė, o terorizmui pergalė“, — rašo J. Talabani, kuris pirmadienį pradėjo oficialų šešių dienų vizitą Italijoje. „Nei jūs, nei demokratinis pasaulis neturėtų atsisakyti demokratijos tikslo ir palikti Iraką teroristams“, — sakoma Italijos dienraštyje išspausdintame laiške. Italija Irako pietuose netoli Nasirya miesto yra dislokavusi apie 3,000 karių. Dauguma italų nepitaria tam, kad šalis dalyvautų karinėje misijoje šioje Azijos šalyje.

VARŠUVA

Lenkijos populistų vadovas Andrzej Lepper teigė, kad jo partija „Savigyna“ lapkričio 10 dieną per balsavimą dėl pasitikėjimo greičiausiai parems konservatyvų mažumos kabi-

netą. Žlugus koalicijos deryboms su Pilietine platforma, pagal parlamente turimų vietų skaičių užimančia antrąją vietą, konservatyviai „Įstatymo ir teisingumo“ partijai reikia „Savigynos“ ir dar mažiausiai vienos partijos paramos, kad ji laimėtų balsavimą.

LONDONAS

Didžiosios Britanijos kalėjime savitaisyje mirė Antonij Savoniuk, nužudytas kalėti du kartus iki gyvos galvos už dalyvavimą žydų žudyme. 84-erių metų A. Savoniuk nuosprendis kalėti iki gyvos galvos buvo paskelbtas 1999 metais. Jis buvo vienintelis Britanijoje nuteistas nacių karo nusikaltėlis. Jis mirė sekmadienį kalėjime rytinėje Anglijoje. Vidaus reikalų ministerija nurodė, jog tai buvusi natūrali mirtis. A. Savoniuk, kuris atvyko į Britaniją 1946 metais ir gyveno Pietų Londone, daug metų dirbo geležinkelio kontrolieriumi. Jis buvo teisiamas už dalyvavimą žydų žudyme vokiečių okupuotoje Baltarusijoje 1942 metais.

P. AMERIKA

LIMA

Buvęs Peru prezidentas Alberto Fujimori, kuris buvo ieškomas dėl žmogaus teisių pažeidimų ir korupcijos, buvo suimtas, kai netikėtai atvyko į Čilę. A. Fujimori Peru vadovavo nuo 1990 iki 2000 metų, kai, kilus korupcijos skandalui ir žlugus jo vyriausybei, pabėgo į savo tėvų gimtinę Japoniją. Sekmadienį jis iš Japonijos atskrido į Čilę pamėginti atnaujinti savo politinę karjerą ir dalyvauti kitų metų prezidento rinkimuose. Peru užsienio reikalų ministras Oscar Maurtua sakė, kad A. Fujimori areštavo Čilės policija ir kad jis iš „kažkur išvežtas“.

AZIJA

BAKU

Parlamento rinkimai Azerbaidžane lapkričio 6 dieną neatitiko kai kurių Baku prisiimtų įsipareigojimų Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizacijai (ESBO) ir Europos Tarybos normų, kaip surengti demokratinis rinkimus, pranešė tarptautinių stebėtojų misija. „Nors buvo tam tikro pagerejimo rengiantis rinkimams, buvo ir susirinkimų laisvės apribojimų, kurie aptemdė rinkimų kampaniją“, — sakoma ESBO pranešime.

ATLANTIC Express Corp.

1-800-775-SEND

www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight	Krovinių gabenimas laivu visas pasaulio šalis.
Auto Export	Krovinių gabenimas lėktuvu visas pasaulio šalis.
Small Packages	Automobilių pirkimas bei siuntimas visas pasaulio šalis.
Air Freight	Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.
Trucking	Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680

Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363



Mūsų daržai ir darželiai

Paruošia Žalanykštis

TARP VASAROS IR ŽIEMOS

Keistas šis metų laikotarpis mėgstantiems dirbti kieme ar darže. Po pirmųjų šalnų nedaug tų darbų beliko, nebent lapus nugrębstyti, išrauti nudžiūvusius augalų stagarus, iškasti šakniagumbius ar svogūnėlius, kurie neperžiemėja lauke. Dar per anksti apdangstyti daugiametės gėles ir rozes (daug rožių tebežydi, nes joms kaip tik patinka vėsesnis oras). Rožių augintojai šiemet džiaugėsi, kad, nepaisant karštos ir sausos vasaros, jų rožių kerai labai paaugo, lapai daugiausia liko sveiki, be jokių „juodų“ grybelio dėmių ir pageltonavimo. Tai, be abejo, sausros „dovana“, nes visoks grybelis, taigi ir rožių lapų „black spot“, veisiasi, kai daugiau drėgmės.

Žalanykštis taip pat jaučia gamtos pasikeitimo laikotarpį, tad šiose skiltyse pakalbėsime apie šį bei tą, nebūtinai apie specifines auginimo problemas.

Oi, grybai, grybai...

Ruduo — grybų metas. Net ir „užkietėję“ miesto gyventojai (ypač lietuviai) rudenį pagalvoja apie miške iš samanų ar lapų dangos pūpsančias grybų galvutes. Visi pažįstame grybus — bent turime supratimą, kad yra valgomų ir nuodingų grybų. Apskritai mūsų planetoje priskaičiuojama apie 100,000 rūšių grybų, iš jų tik maždaug 2,000 yra valgomi; 32 rūšys yra nuodingos, tačiau mažiau kaip 10 rūšių grybų yra mirtinai nuodingi — net nedidelis suvalgytas kiekis atneša mirtį.

Grybai yra labai svarbi Žemės ekologijos dalis. Tai savitų organizmų grupė, kurios gausu miške, dirvožemyje, vandenyje, ore, augaluose, gyvūnuose (ir žmonėse), net pramonės gaminiuose. Grybai yra naudingi, drauge su bakterijomis ir mikroorganizmais paverčiantys kelmus, medieną, įvairiausias atliekas ir negyvas organinės kilmės medžiagas paversdami derlinga žeme. Nepamirškime, kad grybų (pelėsių) dėka gaminamas ir penicilinas! Tačiau jie gali padaryti ir daug žalos, ne tik augalams, bet ir žmogui, sukeldami įvairias plaučių, ausų, odos, nagų, plaukų ligas. Tokių kenksmingų grybų žinoma apie 500 rūšių. Tačiau šį kartą susitelkime ties „geraisiais grybais“, tinkamais mitybai.

Grybai, angl. „Mushrooms“, lot. *Agaricus* šeima, pradėti auginti tik apie 17 šimt. vidurį Prancūzijoje. Tačiau jie buvo renkami miškuose, pievose, laukuose ir valgomi daug tūkstančių metų. Šiuo metu tik 28

grybų rūšys yra sėkmingai auginamos Prancūzijoje, Anglijoje, JAV. Dažniausiai auginami vadinamieji pievagrybiai, lot. *Agaricus bisporus* — tai paprasti, balti grybukai, randami švieži ar konservuoti daugelyje parduotuvių.

Kaip minėjau, grybai iš esmės nėra augalas — jie neturi chlorofilo, sėklų, žiedų ar šaknų. Grybai dauginasi sporomis, kurios išauga jų kepurėlės apačioje ir išnešiojamos vėjo. Grybas, kuris išlenda iš žemės, yra vaiskūnis, o jo pagrindinė dalis plačiai išsišakojusi, išsiskynusi po žeme. Esant palankioms sąlygoms (svarbiausia — drėgmė), žemės paviršiuje išdygsta šie grybų vaiskūniai ir išaugina sporas: vienas grybas gali į orą paleisti milijonus, net milijardus sporų!

Daugelyje kultūrų grybai simbolizuoja vaisingumą ir atgimimą, nes jie greitai auga ir tarytum „iš nieko atsiranda“. Kiniečiai tiki, kad grybai gerai auga tik taikos metais ir dėl to yra geros valdžios simbolis. Kai kurie grybai turi narkotinių medžiagų, išsukiančių haliucinacijas ir primitiviose tautose (Amerikos indėnų, Meksikos actekų) buvo vartojami religinėms apeigoms. Lietuvos miškuose, ypač Dzūkijoje, taip pat auga daug įvairių grybų — mūsų tautiečiai juos gerai pažįsta ir renka. Grybai valgomi švieži, konservuoti, marinuoti, džiovinti, tinka įvairiems patiekalams paskaninti.

Didžiausias ir seniausias gyvas organizmas, 100 tonų dydžio grybas (fungus) 1992 m. rastas po žeme Michigan valstijoje.

Baklažanas ir sanskritas



Keistas augalas — baklažanas. Angl. „Eggplant“, lot. *Solanum melangena*. Iš esmės tai vaisius, bet paruošiamas, kaip daržovė. Baklažanai niekuomet nevalgomi žali. Jie neturi daug maistinių medžiagų, bet nemažai kalcio ir potašo. Baklažanų giminė nepasizymi gerumu — jie priklauso tai pačiai šeimai, kaip dragnės, durnaropės, tabakas, bulvės, pomidorai, pipirai. Taigi, kaip ir kiekvienoje šeimoje — yra ir gerų, ir labai neigiamų narių!

Kai kuriuose Viduržemio jūros pakraščiuose kraštuose baklažanai labai populiarūs. Amerikoje jie niekuomet neprigijo, nors pradėti auginti nuo prez. Thomas Jefferson laikų. Sakoma, kad eilinis amerikietis galbūt per metus suvalgo tik vieną baklažaną.

Ką ši daržovė-vaisius turi bendra su sanskritu? Indijoje baklažanai auginami jau bent 4,000 metų (beje, niekas dar nėra suradęs

„laukinių“ baklažanų) ir sanskrito kalba jis vadinamas *vatin-ganah* (mandagiai sakant: daržovė, kuri „daro vėją“). Kai baklažanai keliavo per Persiją, Arabiją, Ispaniją (Ispanijoje baklažanai pradėti auginti 16 šimt. ir buvo vadinami „meilės obuoliais“, tikint, kad jie padeda „meilės reikaluose“), sanskrito pavadinimas išsivystė į prancūzišką ir anglišką žodį *aubergine*. Ilgą laiką Europoje baklažanai buvo auginami kaip dekoratyviniai augalai ir dėl „idomaus“ vaisiaus, ir dėl patrauklių, stambių žiedų. Arabai tvirtina, kad jie turi net 1,000 receptų baklažanams pagaminti. Turkai žino receptą, kuris vadinamas „Imam Bayilgi“, t.y. „imamas (dvasininkas) apalpo“. Pagal padavimą, šis patiekalas toks skanus, kad imamai, jį pamatę, iš džiaugsmo apalpstai...

Amerikiečiai baklažaną vadina „eggplant“ pagal pirmuosius jo vaisius, kurie buvo balti ir maždaug vištos kiaušinio dydžio. Dabar baklažanų yra pailgų, apvalių, žalių, gelsvų, violetinių, juodų, net dryžų, rausvų, bet senasis pavadinimas užsiliko. Lietuvoje baklažanai taip pat nelabai populiarūs.

Lelijų pusbroliai su nemalonių kvapu

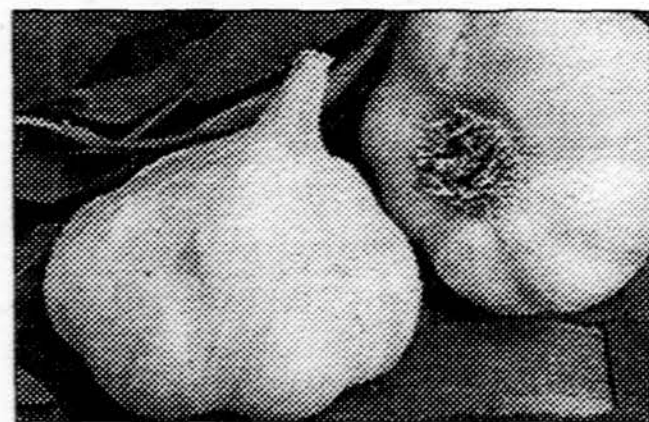
Česnakai moka save „pristatyti“ — visuomet žinome, kai patiekale yra šių daržovių arba kai sutiktas asmuo neseniai gardžiavosi česnakais. Angl. „Garlic“, lot. *Allium sativum*, česnakai priklauso tai pačiai giminei, kaip svogūnai ir lelijos.

Nuo senų senovės žinoma, kad tai ypač naudingas augalas, ne tik kaip maistas, prieskonis, bet ir vaistas. Manoma, kad česnakų tėvynė yra Vidurio Azija. Kinijoje jie auginami daugiau kaip 6,000 m., taip pat buvo plačiai vartojami Egipte,

Graikijoje, Romos imperijoje. Anksčiau česnakai būdavo valgomi žali, tikint, kad jie išvalo organizmą nuo įvairių kenksmingų medžiagų, padeda išvengti tuberkuliozės, vidurių ligų; gyvatei ar skorpionui įkandus, buvo gydomasi česnakais, ir t.t. Dabar daug kalbama apie galimą gripo pandemiją, tad verta prisiminti, kad 1918 m., siaučiant gripo epidemijai, daugelis amerikiečių apie kaklą dėvėjo česnako vėrinį, tikėdami, kad tai juos apsaugos nuo užsikrėtimo šia mirtina liga.

Europiečius su česnakais supažindino romėnai. Vėliau Kryžiuočiai, grįždami iš kryžiaus karų Vidurio rytuose, parsivežė ir česnakų. Kaip ir baklažanai, česnakai populiariausi yra Viduržemio jūros pakraščiuose valstybėse, kur jie vartojami kone kiekviename patiekale. Šiaurės Europoje česnakai nebuvo labai populiarūs, tik pastaraisiais dešimtmečiais, kai žmonės vis labiau ieško natūralių vitaminų, mineralų ir apsaugos nuo ligų, česnakus jau pamėgo ir lietuviai.

Ar česnakai apsaugo nuo slogos? Kai kurie žmonės tvirtina, kad tai tikra tiesa. Norint išvengti gripo ar slogų, būtina kasdien suvalgyti kelias skilteles česnako. Norint išvengti specifinio česnako kvapo, galima smulkiais skilteles praryti sveikas, nelyginant vitaminų tabletes. Česnakų kvapą burnoje panaikina pienas, taip pat sukramtyti keli petražolių lapeliai.



Margumynai

KOSMOSO TURISTU TAPS JAPONAS

Dar vienu, jau ketvirtuoju kosmoso turistu taps 34 metų amžiaus japonų verslininkas Daisuke Enomoto. Japonas skris į kosmosą Rusijos erdvėlaiviu „Sojuz“ ateinančių metų pabaigoje.

D. Enomoto pats patvirtino tokius planus penktadienį. Jis taip pat pranešė, kad nuo ateinančių metų pradžios Rusijos kosminių skrydžių centre pradės aktyvų pasirengimą. Neseniai japonas Žvaigždžių mieste-

lyje sėkmingai perėjo medicininį patikrinimą.

D. Enomoto kelionė truks dešimt dienų. Būsimasis kosmoso turistas neatskleidė, kiek kainuos jo ekskursija, apie kurią jis svajojo visą gyvenimą.

Jo pirmtakai — amerikietis Dennis Tit ir Gregory Olsen, taip pat Mark Shuttleworth iš PAR — už skrydį į kosmosą sumokėjo po 20 milijonų dolerių. BNS

SKELBIMAI

ISNUOMOJA

Woodridge išnuomojami

1-2 mieg. naujai suremontuoti butai.
1 mieg. — \$670-\$710;
2 mieg. — \$770-\$810.
1 mėnuo nemokamai.
Tel. 630-910-0644, Jana.

SIŪLO DARBĄ

CAREGIVERS / CNA'S
HOURLY TO LIVE-IN
MUST SPEAK ENGLISH
DRIVING A PLUS
IMMEDIATE REFERRALS AVAILABLE
GRISWOLD SPECIAL CARE
847-961-6550

Reikalinga

raštinės darbuotoja
ne pilnai darbo dienai,
gyvenanti Midway oro uosto rajone.
Tel. 773-585-9501

PASLAUGOS



STATE FARM
INSURANCE
AUTOMOBILIO,
NAMŲ, SVEIKATOS IR
GYVYBĖS DRAUDIMAS

Agentas Frank Zapolis (versle 49 metai)
Off. Mgr. Aukšė S. Kane,
Vilma Jarulienė,
Virginija Smuikaitienė
kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St.,
Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654; 773-581-8654

Skelbimų skyrius

tel. 1-773-585-9500





JAV Lietuvių Bendruomenė

www.lietuviu-bendruomene.org

TELEKONFERENCIJA LIETUVIŲ BENDRUOMENEI AUGINTI IR STIPRINTI

Ieškodama būdų, kaip geriau atlikti savo pareigas, JAV LB Krašto valdyba įvedė telefoninius posėdžius — telekonferencijas. Telekonferencijos leidžia LB pirmininkams, Krašto valdybai savo nuomones, patarimus bei nusiskundimus išreikšti žodžiu. Sutartu laiku pirmininkai paskambina nemokamu numeriu, įveda slaptažodį ir būna įjungti į bendrą pokalbį.

Rugsėjo 15 d. ir spalio 12 d. vėlyvais vakarais LB apygardų ir apylinkių pirmininkai iš daugelio valstijų kalbėjosi su JAV LB Krašto valdybos vicepirmininke bendruomenės plėtotei dr. Elona Vaišniene (rugsėjo pokalbyje dalyvavo ir KV pirmininkė Vaiva Vėbraite) apie Lietuvių Bendruomenės stiprinimą.

Pokalbiuose dalyvavo Darius Udrys, Los Angeles, CA (abu vakarus); Irena Vilimienė, Lemont, IL; Aušrelė Sakalaite, Vidurio vakarų apygardos pirmininkė (abu vakarus, Lemont, IL); Gražvydas Supronas, Cincinnati, OH; Teresė Gečienė, Philadelphia, PA (abu vakarus); Vytautas Alksnins, Ashmont CT (apylinkės ir CT apygardos pirm.); Birutė Vilutienė, Shereville, IN; Jurgita Glaudenytė-Petroski, East Saint Louis, MO; Giedrė Milašienė, San Diego, CA; Laurynas Misevičius, Bridgeport, CT. Taip pat dalyvavo Gintarė Ivaškienė, KV narė iš Monroe, CT, ir Jūratė Mikšėnienė, Krašto valdybos įstaigos vedėja iš Naperville, IL (abu vakarus). Dalyvavo ir Birutė Vindašienė (Lemont, IL).

Kaip auginti ir stiprinti bendruomenę?

Kad LB augtų, žmonės turi sužinoti apie LB bei jos veiklą. Vienas būdų — informaciją perteikti naujai atvykusiems internetiniu puslapiu. Šio puslapio dėka viena apylinkė pagausoje naujais nariais, kurie 6 metus pragyveno visai šalia esančios apylinkės, nieko apie ją, nei apie LB nežinodami. Svarbu apie savo renginius pranešti Krašto valdybai, kad paskelbtų bendrame LB internetiniame puslapyje (www.lietuviu-bendruomene.org).

Labai geras būdas pritraukti būsimus narius — kultūriniai renginiai. Jų metu kai kurios apylinkės prašo atvykusiųjų užpildyti registracijos anketas, pažymint, kaip

jiems pranešti apie būsimus renginius (el. paštu? paprastu paštu? telefonu?). Kai kurios apylinkės registracijos anketas pateikia savo internetiniuose puslapiuose.

Pirmininkai mažesnių apylinkių, kurioms per brangu pasikviesti atlikėjus iš Lietuvos, prašė KV pagalbos, organizuoti kaip galima daugiau „keliaujančių“ kultūrinių renginių. Didelio pritarimo sulaukė ir tokios „keliaujančios“ programos, kurias atliktų mūsų pačių pajėgos (tada nereiktų vizų ir didelių atlyginimų), bendradarbiaujant su Kanados LB.

Buvo pasiūlymas susimokejusiems solidarumo įnašą išduoti nario kortelę, su kuria būtų gaunama nuolaida, perkant bilietus į renginius. Kai kur tai jau daroma ir tai žmonėms patinka.

2006 m. gegužės mėnesį vyks rinkimai į mūsų „seimą“ — JAV LB Tarybą. Pirmininkai siūlė, kad visose apygardose būtų daugiau kandidatų nei vietų, nes tokie rinkimai sudomina žmones. Rinkimai turi būti gerai išreklamuoti, apie tai turėtų būti dažnai rašoma spaudoje ir kalbama per radiją, pvz., apie tarybos narių pareigas nustatyti LB veiklos kryptį, apie pačius kandidatus, apie Bendruomenės užduotį ir veiklą. Pirmininkai siūlė naudoti tinklalapius, per visus renginius dalinti informaciją per visus renginius. Vieni sakė, kad balsuoti turėtų būti galima ir internetu, kitiems tai atrodė neleistina.

Kita proga įjungti į LB naujus žmones — LB Dainų šventė, įvykianti 2006 m. liepos 2 d. Chorų registracija jau baigėsi, tačiau dabar laikas suburti kuo daugiau dainininkų ir juos supažindinti su LB. Ir, organizuojant autobusus į Čikagą, galima įtakoti žmones įsirašyti į LB.

Ar perkelti Vasario 16-osios minėjimą į Kovo 11-osios dieną, o Valentino dieną (vasario 14 d.) švęsti sulietuvintas „Širdelines“?

Iškelusieji šią mintį diskusijai argumentavo, kad vasario mėnesį rengiamos dvi šventės, kurios lietuvių ne suburia, o išskiria: Valentino dieną sutraukia trečiabangius/jaunimą, o Vasario 16-osios minėjimai — antrabangius/vyriausius. Tuo

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
MAUNAK V. RANA, MD
Illinois Pain Institute

Nugaros, sprando, galvos, sąnarių, sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.

Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
www.illinoispain.com

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS

Kalbame lietuviškai

6918 W. Archer Ave. Ste. 5 ir 6

Chicago, IL 60638

Tel. 773-229-9965

Valandos pagal susitarimą

Akių ligų specialistai

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS

DR. PAUL KNEPPER

Akių ligos — chirurgija

150 E. Huron, Suite 1000

Chicago, IL 60611

Valandos pagal susitarimą

Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue

Joliet, IL 60435

Tel. 815-741-3220

Širdies ir kraujagyslių ligos

GAILĖ SABALIAUSKAS, M.D.

KARDIOLOGĖ — ŠIRDIES LIGOS

Midwest Heart Specialists

15900 W. 127th St. Ste 200

Lemont, IL 60439

630-719-4799

Priklauso Good Samaritan, Central DuPage, Edward ir Elmhurst ligoninėms.

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.

Chicago, IL 60652

Kab. tel. 773-471-3300

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. (708) 598-8101

Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.

Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL

55 E. Washington, Suite 2401,

Chicago, IL

Tel. 708-422-8260.

tarpu Krašto valdybos tikslas, kad visų bangų ir kartų lietuviai dalyvautų renginiuose kartu.

Pasiūlyta švęsti Vasario 16-ąją kai Lietuva atstatė 1918 paskelbtą nepriklausomybę — Kovo 11 d., o vasarį švęsti „Širdelines“, proga, kai lietuvis lietuviui parodo širdį. „Širdelines“ galėtų prasidėti paslaugom, kurias suteiktų apylinkėje gyvenantys lietuviai profesionalai (pvz., gydytoja/gailestingosios seserys galėtų tikrinti kraujospūdį ar prie stalelių atsakinėti į asmeniškų klausimus, advokatai patarti, kur kreiptis su teisiniais, apdraudos, nekilnojamo turto ir kt. klausimais, profesoriai — atsakinėti į klausimus, susijusius su studijom ir t.t.). Per „Širdelines“ būtų galima kviesti žmones išsipareigoti kartą į savaitę telefonu paskambinti vienišiams seneliams ir kitiems vieni kitiems talkinti. „Širdelines“ užsibaigtų smagiais jaunimo šokiais. „Širdelinių“ metu būtų dalinami raginimai ateiti į Vasario 16/Kovo 11 minėjimą.

Paaiškėjo, kad kai kurios apylinkės jau mini Vasario 16-Kovo 11 dienos proga, o kitos atmetė mintį perkelti Vasario 16 minėjimą į kovo mėnesį.

Naujų Lietuvių fondo narių svarba Bendruomenei.

Buvo kalbama apie svarbą apy-

linkėse raginti žmones įsirašyti nariais į Lietuvių fondą ir savo įnašu didinti kapitalą, iš kurio palūkanų palaikoma lietuviška veikla. Yra ir kita svarba — amerikiečių patirtis rodo, kad žmogus, paaugojęs kokiam tikslui, ima tuo tikslu domėtis. O mums būtina, kad kuo daugiau lietuvių domėtųsi lietuviškos veiklos palaikymu. LF nariu tampama, įmokėjus 100 dol., tačiau tą sumą galima sukaupti po truputį, po 10 dol. Reikia taip pat raginti LF narius savo įnašus kasmet padidinti. Daugiau LF narių ir įnašų — daugiau paramos lietuviškai veiklai. Kai kurie pirmininkai sakė nemato informacijos apie fondą ar raginimą tapti jo nariais (Lietuvių fondas 630-257-1616, admin@lithfund.org).

Kitos telekonferencijos: lapkričio mėnesį — pokalbis su KV Socialinių reikalų tarybos pirmininku Juozu Polikaitiu (dalyvaujant KV vykdomajam vicepirmininkui Alfonsui Dzikiui); gruodžio mėn. — pokalbis su KV Kultūros tarybos pirmininke Marija Remiene (dalyvaujant KV vykdomajam vicepirmininkui Alfonsui Dzikiui), sausio mėn. — pokalbis su KV pirmininke Vaiva Vėbraite.

Parengė:

Jūratė Mikšėnienė

JAV LB įstaigos vedėja



JAV LB XVII Tarybos trečiosios sesijos metu posėdžiauja LB Socialinių reikalų taryba. Pirmasis iš kairės — tarybos pirm. Juozas Polikaitis.

Jono Urbono nuotrauka.

Margumynai

SURADO MIKALOJAUS KOPERNIKO PALAIKUS?

Lenkijos archeologai nustatė, kad neseniai surado Mikalojaus Koperniko, — žymaus lenkų astronomo, pasaulio heliocentrinės sistemos kūrėjo, palaikus. Varmijos Mozūrų vaivadijos Fromborko miesto katedroje šių metų rugpjūtį archeologai iš Pultusko aukštosios humanitarinių mokslų mokyklos surado žmogaus palaikus. Jie buvo nusiųsti į Varšuvos centrinės kriminalistikos laboratoriją.

Laboratorijoje kompiuteriais atkūrę rastos kaukolės veidą ekspertai padarė išvadą, kad tai M. Koperniko palaikai, pranešė žinomas Lenkijoje antropologas, profesorius Konradas Piaseckis.

Fromborko šiuo metu vyksta įvairūs renginiai, skirti šiam genialiam lenkų astronomui atminti.

M. Kopernikas mirė 1543 m., sulaukęs 70 metų.

BNS

GRAŽI MUZIKINĖ POPIETĖ

Pianistas Manigirdas Motekaitis — tai mūsų visuomenėje ne svetimas vardas. Pavardė žinoma buvo jau nepriklausomoje Lietuvoje, kur Manigirdo tėvelis Kazimieras buvo inžinierius, o mama Izabelė Blaudžiūnaitė Motekaitienė buvo operos solistė ir rašė poeziją.

Atvykę į Ameriką jie apsigyveno plaučius deginančio sieros kvapo ir dūmų apgaubtame, plieno fabrikais apsuptame miestelyje East Chicago, Indiana. Čia augo Manigirdas ir jo jaunesnis brolis a.a. chemikas Ramūnas. Šiose apylinkėse buvo įsikūrę ir Damašiai, Tijūnėliai, Vilučiai, Nemickai, Sauliai, Čiuriai, Rimkai, Bičkai, Juodakiai, Kiliai, Strolis, Nainiai, Ruibiai, Daukantai, Indreikos, Laukaičiai ir t.t.

Kazimieras Motekaitis įsidarbino „General American Transportation Corporation“ taisyti medinius traukinius... Pieno fabrikams užsidarai, Motekaičių šeima persikėlė į Čikagą, į skerdyklų rajoną Bridgeport. Jie nusipirko butą šešių butų pastate, gal Amerikos pirmame „condominium“. Anksčiau šešios šeimos (Paliokai, dvi Valaičių šeimos, Gaižučiai, Rauckinai ir amerikiečių šeima) susidėję nusipirko, užuot mėtę pinigus nuomai, daugiabutį, su nuosavybės ir pardavimo teise savam butui. Motekaičiai pirko Paliokų butą, o Paliokai išsikraustė į seną namelį lietuviškame Čikagos Marquette Park.

Upton Sinclair romane „The Jungle“ aprašyta Bridgeport apylinkė, 1947 metais atvykusiems, buvo tikras „lietuvinas“. Šokiams ir vakarušioms viliojo „Lietuvių auditorija“, kino teatrui „Milda“ ir „Romuva“, buvo Juozo Spaičio „bučernė“ ir aliumininių langų parduotuvė, Malelos elektros prietaisų parduotuvė, „Healthy Food“ restoranas, „Lituanica“ gatvė, Šv. Jurgio bažnyčia ir mokykla, kur pažinome kun. J. Prunskį ir kun. Zakarąską. Vėliau atsidarė Lieponio baldų parduotuvė — „Kas tik turi gerą skonį, viską perka pas Lieponį“. Vėjelis kartais nešė skerdyklų „aromatą“.

Užsidarė skerdyklos, apleistas Čikagos miesto centras atsistatė ir



Manigirdas Motekaitis

plėtėsi į Bridgeport. Dabar Bridgeport, kur Motekaitis tebegyvena ir turi savo studiją, yra klestintis ir labai pageidautinas rajonas. Jį ypač vertina profesionalai, kuriems pravartus geras susisiekimas, darboviečių miesto centre bei kultūrinio gyvenimo artumas.

Kadangi ne visi turėjome televizorius, į Motekaičių butą sugūžėjom, kai pirmą kartą per „Ed Sullivan“ televizijos laidą pasirodė naujoji pop žvaigždė Elvis Presley. Užgniauzę kvapą klausėmės ne tik jo aksominio romantiško balso, bet stebėjome jo primerkto akis, juodų plaukų karūną ir išgirdome, kaip spiegia merginos, kai jis, staigiai brūkštelėjęs gitaros stygas, pajudina koją ir klubus!

Į stovyklas ar studentų suvažiavimus ne vieną iš mūsų daug kartų vežė Manigirdas, ramiai paremontuodamas kartais pakelyje „užsiožiavusį“ automobilį. Studentų programose skambinti, akompanuoti dainininkams ar deklamatoriams Manigirdas niekuomet neatsisakė, net jei ir pagalbos prašančių talentas toli gražu nesiekė Manigirdo lygio. Net ir šiandien Manigirdas Motekaitis save pristato užtenkamai kukliai. (Nei karto neteko matyti jį pretenzingai nosinaite pašluostantį pianino suoliuką prieš koncertą).

Pirmas pianino pamokas Manigirdas pradėjo lankyti mažas būdamas Vokietijoje pas prof. muziką Vladą Jakubėną. Didžiavomės, kai Manigirdas mokslus De Paul universitete apvainikavo magistro laipsniu, kai „Chicago Music Festival“ tris kartus laimėjo medalius, kai „Businessmen's Orchestra“ ruošė konkurse ne tik laimėjo prizą, bet ir jam buvo suruoštas specialus koncertas. Ir šiais laikais Manigirdas Motekaitis nesipuikuoja, neatšako dalyvauti lietuviškoje veikloje. Šiais metais, kaip ir daugelį metų, jis vėl yra Čikagos lietuvių operos koncertmeisteris. Ne veltui 1998 metais Cleveland, Ohio, jam buvo įteikta JAV LB Kultūros tarybos premija.

Praeitą vasarą Manigirdas Motekaitis buvo pakviestas į Lietuvą. Vyko dešimtas giedojimo ir vargonininkų suvažiavimas Klaipėdoje, kurį organizavo Lietuvos evangelikų Bažnytinės muzikos sandrauga. Nidos evangelikų liuteronų bažnyčioje Motekaitis akompanavo chorui, atlikusiam Vlado Jakubėno kūrinius — chorinį kūrinių „Tyloj Tu Šventiamasis“ ir kantatą „Pranaše Didis“. Vadovavo muz. Arūnas Kaminskas.

Spalio 23 dienos popietę vyko ypatingas koncertas, kurį suruošė „Chicago Area Music Teacher's Association“. Manigirdas yra asociacijos pirmininkas. Koncertas buvo privačioje rezidencijoje Čikagos šiaurinėje dalyje. Salone fortepijonas. Susirinko kvietiniai svečiai. Dešimt muzikų atliko programą. Profesionalai skambino pianinu, grojo fleita, net keli kūriniai buvo atlikti lūpine armonikele, įskaitant J. Brahms, „Vengrų šokių nr. 5“. Išpūdį taip pat paliko Mary Clare Barker, kuri skambino Billy Strayhorn kompoziciją „Valse“. Nors Strayhorn pasižymi džiazu, šiame kūrinyje smarkiai jaučiam Debussy ir Chopin įtaka. Janet Hickey skambino Franz Liszt veikalus. Jos sugebėjimai sukėlė nemažas ovacijas. (Sakoma, kad Liszt yra ypatingai sunku skambinti, todėl didžiujam mūsų virtuozė Mūza Rubackyte, kuri laikoma Liszt specialiste).

Manigirdas Motekaitis nepraleidžia progos supažindinti kitataučius su lietuvių kompozitoriais. Ankstyvesniame koncerte, kai jis skambino Giedros Gudauskienės kūrybą, publika atsistojusi garsiais plojimais dėkojo pianistui. Sekmadienį Motekaitis supažindino susirinkusius su kompozitoriaus Vlado Jakubėno biografijais bruožais, jo kūryba, pabrėždamas, kad Vl. Jakubėnas buvo ne tik „versatilis“, bet ir „prolific“ kompozitorius. Motekaitis skambino du Jakubėno kūrinius iš baletinės scenos „Gintaro pilyje“ — ramesnis „Baltųjų laumių šokis“ ir, su netikėtais muzikos krypties suklestėjimais, vikrusis „Velniuko šokis“. Jakubėno kompozicijoje jautėsi Ravel įtaka. Nustebinti naujove, klausytojai nesigailejo aplodismentų ir apdovanojo Manigirdą gėlėmis.

Po jaukios programos buvo vairsės, proga pabendrauti su žmonėmis, kurie alsuoja, gyvena muzika ir nori tą meilę grožiui, savo instrumentu bei pamokomis perduoti kitiems. Programoje dalyvavę paliko auką muzikos studentų stipendijoms. Turėjome retą progą ir buvome dėkingi Manigirdui už pakvietimą dalyvauti tokia ypatingame renginyje. Buvo smagu ir malonu dar kartą pajusti, kad ne tik mes, bet ir platesnis ratas, ypač muzikos žinovų, įvertina pianistą Manigirdą Motekaitį.

Indrė Tījūnėlienė

Koncertas „Seklyčioje“

Gdytoja Raimonda Piškinienė JAV ne pirmą kartą. „Seklyčioje“ taip pat. Jau prieš penkiolika metų ji čia lankėsi ir pasirodė ne kaip akių specialistė, o kaip talentinga romantiškų dainų atlikėja. Anot „Seklyčios“ vyresniųjų centro vadovės Elenos Sirutienės, su gyd. Raimonda teko susipažinti iš naujo. Kas gali atsiminti daugybę žmonių besilankančių „Seklyčioje“ ir vienu ar kitu būdu pajavirinančių trečiądienio popietes.

Raimonda Piškinienė atvyko ne viena. Ją lydėjo seniai matytas ir visada laukiamas svečias — muzikas Faustas Strolia, kuris ir pradėjo programą. Susirinkusiųjų talkinamas atliko keturias labai mielas ausias ir širdžiai, mažai ar visai nežinomas dainas: „Tėviškė“, „Šlama šilko vėjas“, „Kur gintarais nusėtas marių krantas“. Ypač įdomiai ir su meile papasakojo apie dainą „Mergaitė“, kuriai, dar būdamas jaunas, „norėdamas pasirodyti ką gali“ (F.S.), sukūrė šioms Maironio eilėms melodiją. Daina „Mergaitė“ buvo atlikta pirmą kartą ir mielai priimta jaunimo stovyklos uždarymo metu.

Tai buvo puikus įvadas tolimesnei programai, kurią tęsė gyd. Raimonda Piškinienė. Ji atliko keletą žinomo Lietuvos estrados dainininko Edmundo Kučinsko ir kitų autorių dainų. Jos skambėjo taip moteriškai, paliesdamos kiekvieną sielos stygą. Gali pamiršti dainos žodžių autorių, kompozitorių ar net



Raimonda Piškinienė

dainininko pavardę, bet patirti jausmai, besiklausant tokių dainų, niekada neišblėsta.

Koncerto metu vis nedavė ramybės klausimas — kodėl Raimonda pasirinko ne dainininkės karjerą, o akių gydytojos profesiją. Po koncerto ji pasakė: „Jaučiausi ne tokia talentinga, kad galėčiau tapti dainininke, o akių gydytoja būti nusprendžiau dar vaikystėje, būdama antroje klasėje, kai turėjau problemų su akimis“. Paklausta, kaip ji suderina mediko darbą su dainavimu, pasakė, kad tai netrukdo vienas kitam. Ačiū R. Piškinienėi, kad ji gydo ne tik žmonių akis, bet ir sielas.

Liucija Einikienė



Čikagos Chopin teatras, organizavęs pirmąjį monospektaklių festivalį „I-Fest“, jame dalyvauti buvo pakviestas talentinga lietuvių aktorė Birutė Marcinkevičiūtė-Mar. Festivalyje Birutė vaidino monospektaklį „Meilužis“. Indrė Tījūnėlienės nuotraukoje: po spektaklio Chopin teatre aktorė Birutė Mar ir „Studija R“ Čikagoje laidų vedėja Ramunė Zdanavičiūtė.

A † A JURGIS MATUSEVIČIUS

Mirė 2005 m. lapkričio 6 d., Christ ligoninėje, Oak Lawn, IL, sulaukęs 89 metų.

Gyveno Palos Hills, anksčiau Marquette Park, Chicago.

Gimė Lietuvoje, į JAV atvyko 1950 m.

Nuliūdę liko: sūnus Vidas su žmona Beth; anūkai Eric ir Julia, dukterėčia Aldona Matusevičius.

Velionis 31 metus išdirbo Woolworth Co. ir 10 metų K.A.S.A. Credit Union.

A. a. Jurgis buvo vyras a.a. Julia.

Velionis pašarvotas trečiadienį, lapkričio 9 d. nuo 3 v. p.p. iki 9 v.v. Palos –Gaidas laidojimo namuose, 11028 S. Southwest Hwy. (7700 W.), Palos Hills, IL.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, lapkričio 10 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto velionis bus atlydėtas į Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčią (69th & Washtenaw, Chicago), kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jo sielą.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę artimieji

Laidot. direkt. David Gaidas. Tel. 708-974-4410,
www.palosgaidasfh.com

**Prenumeruokime
ir skaitykime „DRAUGĄ“!**
**„DRAUGĄ“ atminkime
savo testamente.**



ALTV NAUJIENA!!!

Nuo 2005 m. rugpjūčio mėn.
Amerikos Lietuvių Televizijos
laidas galite matyti:

antradieniais, ketvirtadieniais, sekmadieniais
7 - 8 val. vakaro
antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais
1:30 - 2:30 val. dienos
per **Čikagos 48 kanalą**,

o nuo 2005 m. rugsėjo mėnesio ir
per **Comcast Cable 248 kanalą** (digital)
Čikagoje ir VISUOSE priemiesčiuose.

ALTV laidas gali matyti Rockfordo miesto (Illinois) lietuviai per 33 televizijos kanalą, o nuo rugsėjo 1 d. ir per Comcast Cable.

Informaciją teikiame:
ALTV telefonu 708-839-9022
altv@comcast.net
14911 127th Street, Lemont, IL 60439

A † A HARRIET LUCILLE NAUROCKI

Mirė 2005 m. lapkričio 3 d., sulaukusi 92 metų.

Gyveno Clarendon Hills, IL, anksčiau Brighton Park, Chicago.

Gimė 1913 m. spalio 10 d. Chicago.

Nuliūdę liko: sūnus Alfred Naurocki su žmona Florence; duktė Jacqueline Marais su vyru Paul; duktė Lorraine Naurocki, gyvenanti Brookfield, IL; duktė Gloria Naurocki; 9 anūkai ir 8 proanūkai.

A.a. Harriet Lucille buvo žmona a.a. Walter G. Naurocki; duktė a.a. Anthony ir a.a. Helen Shimkus.

Velionė pašarvota šeštadienį, lapkričio 5 d. nuo 2 v. p.p. iki 9 v.v., sekmadienį, lapkričio 6 d. nuo 2 val. p.p. iki 9 val. vak. pirmadienį, lapkričio 7 d. nuo 2 v. p.p. iki 9 v.v. ir antradienį, lapkričio 8 d. nuo 8:30 v.r. iki 9 v.r. Hitzeman laidojimo namuose, 9445 W. 31 St., Brookfield, IL.

Laidotuvės įvyks antradienį, lapkričio 8 d. Iš laidojimo namų velionė bus atlydėta į St. Louise de Marillac bažnyčią, kurioje 9:30 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę artimieji

Laidot. direkt. Hitzeman F.H. Tel. 708-485-2000

A † A MARIJAI MACEVIČIENEI

mirus, reiškiame giliausią užuojautą jos dukterims, sūnui ir jų šeimoms.

*J. ir R. Gintautai
A. Grina
V. Gutauskas
J. ir A. Kereliai
A. Laucienė
A. ir B. Maciukevičiai
I. Miecevičienė
J. ir J. Mockaičiai
I. Rimavičienė
B. Sekmakienė
M. Trimakas
R. ir V. Vaitkai*

Indiana Shores

*Norėjau čia dar pagyventi,
Bet reikia taikytis su likimu...
Jūs neliūdėkite manęs, juk susitiksime
Anapus saulės ir žvaigždžių...*

A † A KAZIUI KARUŽAI

mirus, gilią užuojautą žmonai JADVYGAI, dukrai GIEDREI, sūnui ŠARŪNUI ir jų šeimoms, reiškia ir kartu liūdi

*Juozo Daumanto šaulių kuopa
Los Angeles*

Tai - Jūsų laikraštis

DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

♦ **Lietuvių fondas dėkoja Kas-**tyčiui ir Ritai Giedraičiui, kurie gavę pakvietimą į LF rudens pokylį per Dainavos stovyklą, atsiuntė 200 dol. auką. Labai smagu, kad rudenis LF derlius auga, suteigdamas galimybę skirti didesnę finansinę paramą studentams ir organizacijoms. Kviečiame visus prisidėti prie LF augančios šeimos. LF adresas: 14911 127th Street, Lemont, IL 60439, tel. 630-257-1616.

♦ **Kviečiame visus smagiai pra-**leisti popietę PLC lapkričio 13 d., sekmadienį, 12:30 v. p.p., kur įvyks madų paroda „Rudens simfonija“. Pietus ruošia Aldona Šoliūnienė. Prašome skambinti Žibutei, tel. 630-257-0153, arba Elzytei, tel. 630-257-8617 ir užsisakyti bilietus.

♦ **Čikagos lietuvių pensininkų** sąjungos metinis susirinkimas įvyks lapkričio 10 d., ketvirtadienį, 1 val. p.p. Šaulių namuose: 2417 W. 43 gatvė. Kviečiame visus narius gausiai dalyvauti.

♦ **Čikagos lietuvių Tauragės klu-**bo gegužinė įvyks lapkričio 13 d., sekmadienį, 12 val. p.p. Šaulių namuose: 2417 W. 43 gatvė. Bus smagi muzika, skanus maistas, veiks baras, loterija, kur galėsite išbandyti savo laimę. Kviečiame visus gausiai dalyvauti ir linksmai praleisti sekmadienio popietę.

♦ **Lietuvių opera kviečia šešta-**dienį, lapkričio 19 d., į rudens pokylį, rengiamą Jaunimo centro didžiojoje salėje, Čikagoje. Šis pokylis kaip ir praėjusieji bus šaunus! Ne tik patys ateikite, bet ir draugus bei artimuosius pasikvieskite. Nedelskite, nes belaukiant gali pritrūkti vietų. Vietas užsisakyti galima paskambinus Jurgiui Vidžiūnui tel. 773-767-5609.

♦ **„Žaltvykslė“ — Čikagos teatras** stato naują veiklą — Augustino Griciaus komediją „Palanga“. Premjera įvyks gruodžio 3 d., šeštadienį, 4 val. p.p. Jaunimo centre. Veiksmas vyksta Palangoje. Veikalą režisuoja šių metų JAV LB Kultūros tarybos teatro laureatė rez. Ilona Čepaitė.

♦ **Čikagos lituanistinės mokyk-**los tėvų komitetas kviečia visus šių metų lapkričio 12 d., šeštadienį, 8:45 val. r. atvykti į Čiurlionio galeriją Jaunimo centre į susitikimą su Lietuvos Respublikos generaliniu konsulu Čikagoje Arvydu Daunoravičiumi. A. Daunoravičius mielai sutiko papasakoti apie konsulato veiklą ir atsakyti į susirinkusių klausimus. Kviečiami ne tik mokinių tėveliai, bet ir visi norintys daugiau sužinoti apie LR generalinį konsulatą Čikagoje ar turintys klausimų.

♦ **Vyresniųjų lietuvių centre** „Seklyčioje“ lapkričio 9 d. 2 val. p.p. trečiadienio popietės programoje bus rodoma videojuosta „Lietuvių Char-ta“. Maloniai prašome atvykti.

♦ **Lapkričio 12 d., šeštadienį, 7** val. v. PLC Lietuvių dailės muziejuje atidaroma Algimanto Kezio fotografijų paroda apie Čikagą. Maloniai kviečiame visus atvykti į parodos atidarymą.

♦ **Lapkričio 26 d., šeštadienį, 7** val. v. Jaunimo centre įvyks Balio Pakšto 100-ųjų metinių minėjimas ir

„Gabijos“ ansamblio penkmečio jubiliejaus koncertas. Programoje dalyvauja solistės Rūta Pakštaitė, Genovaitė Bigenytė, Vilija Kerelytė, šokių kolektyvas „Grandis“. Bilietai parduodami PLC, Lemont, Jaunimo centre, Čikagoje, parduotuvėje „Lietuvėlė“. Tel. pasiteiravimui: 630-257-2558 (Jolanda Kerelienė). Maloniai kviečiame visus gausiai dalyvauti.

♦ **Lapkričio 27 d., sekmadienį, 3** val. p.p. Jaunimo centre JAV LB Kultūros taryba rengia 23-ąją Kultūros premijos šventę. Jos metu bus pagerbti mūsų kultūros darbuotojai, o Lietuvių fondas juos apdovanos pinigėmis premijomis. Šiais metais į premijų įteikimo šventę atvyksta Lietuvos Respublikos kultūros viceministras Faustas Latėnas, kuris atveža specialius atžymėjimus. Koncertuos solistas iš Lietuvos Arūnas Dingelis. Bilietus į šventę galima įsigyti „Seklyčioje“. Kaina - 10 dol. Jaunimui iki 12 metų - nemokamai.

♦ **Balzeko kultūros muziejus** kviečia į Janinos Degutytės (1928-1990) knygos „Poezija/Poems“ (2003) pristatymą lapkričio 13 d., sekmadienį, 3 val. p.p. Renginyje Janinos Degutytės poeziją skaitys aktorės Nijolė Martinaitytė-Nelson, ir Audrė Budrytė. Įžanginį žodį tars prof. Violeta Kelertienė, apie J. Degutytės poeziją ir vertimo procesą pasakos knygos sudarytoja ir vertėja prof. dr. Gražina Mary Slavenas. Bus rodomi fragmentai iš knygos pristatymo Vilniaus rašytojų draugijoje. Po pristatymo vaisės ir diskusijos. Įėjimas nemokamas. Muziejaus adresas: 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629. Tel. pasiteiravimui: 773-582-6500 (Undinė Uogintaitė).

♦ **Jaunimo centro tradicinė** vakarienė įvyks š. m. gruodžio 4 d., sekmadienį, didžiojoje salėje, 3 val. p.p. šv. Mišias už mirusius centro narius ir rėmėjus atnašaus kun. Antanas Gražulis, SJ. Mišių metu giedos Margarita ir Vaclovas Momkai. Meninę programą atliks dr. Vilija Kerelytė ir Algimantas Barniškis. Bus gardi vakarienė, laimingų bilietų traukimas. Maloniai kviečiame užsisakyti svečių stalą ar pavienes vietas. Tel. pasiteiravimui: 708-447-4501 (Milda Šatienė) arba 708-636-6837 (Adelė Pocienė).

♦ **„Sodauto“ - lietuvių etnografi-**nio ansamblio, tikslas - parodyti lietuvių liaudies kultūros lobius ir jais pasidalinti su žiūrovais. Pabuvojęs daugelyje pasaulio šalių, ansamblis iš Bostono pirmą kartą atvyksta į Čikagą. Lapkričio 20 d., sekmadienį, 2 val. p.p. Jaunimo centro didžiojoje salėje „Sodauto“ savo programoje atskleis imigrantų pergyvenimus Pennsylvania anglių kasyklose XIX a. pabaigoje. Spektaklis yra ir vyresniems ir jaunesniems, ypač lituanistinių mokyklų mokiniams.

♦ **Prieš dešimt metų „Dainavos“** ansamblio vyrų vienetas pradėjo savo veiklą. Nors esame senesni (bet žinoma gražesni) vis dėlto norime ir vėl su Jumis pasidalinti daina ir džiaugsmu. Todėl visus kviečiame į vakarą su „Dainavos“ ansamblio vyrų vienetu penktadienį, lapkričio 18 d., 8 val. v. Lietuvių dailės muziejuje, Pasaulio Lietuvių centre. Girdė-

Labdaros organizacija Lithuanian Mercy Lift šiais metais švenčia 15 metų jubiliejų ir organizuoja išskilingą pokylį Morton Arboretum, Lisle, IL, Lankytojų salėje, lapkričio 12 d. Visas pelnas bus skirtas Lietuvoje diabetu sergantiems vaikams. Pokylio metu veiks tylusis aukcionas. Aukcionui savo kūrybinius darbus aukojo šie dailininkai: Nijolė Banienė, dr. Audrius Plioplys, Magdalena Stankūnienė, Giedrė Žumbakienė ir dr. Jonas Valaitis a.a. žmonos dailininkės Jonės Paltarokaitės-Valaitienės studijų laikais tapytą paveikslą. Bilietus galima užsisakyti skambinant Laimai Jurkūnienei, tel. 847-636-7797 arba 708-354-4835.



Straight From the Heart

LITHUANIAN MERCY LIFT
15 Years!

You are cordially invited to dine and dance
at our 15th Anniversary Benefit

Saturday, November 12, 2005

Morton Arboretum Visitor Center

(www.mortonarb.org)

4100 Illinois Route 53, Lisle, IL 60532

Cocktails and Hors d'oeuvres 6:00 p.m.

Dinner 7:00 p.m.

Silent Auction ends 9:30 p.m.

Black Tie Optional

Music by Švabas Brothers

Proceeds Will Benefit
Juvenile Diabetes Programs in Lithuania

www.lithuanianmercy.org



Lietuvos humoro žvaigždė
ARTŪRAS ORLAUSKAS,
geriausiai žinomas
kaip ponas Zakarauskas,
visus kviečia
į naujos humoristinės
programos
„Meilės žaismas“

pristatymą PLC, lapkričio 20 d.,
sekmadienį, 1 val. p.p.

Tik ką baigęs filmuotis naujame BBC televizijos filme „Lived to tell the tale: Munich“ jis atvažiuoja į Čikagą, kur padedant vietiniams muzikantams, mus linksmins savo humoristinėmis novelėmis ir dainomis.

site senų, žinomų dainų, o taip pat dar negirdėtų. Bilietai bus parduodami prie įėjimo. Bilietų kaina - 10 dol., moksleiviams ir vaikams - 5 dol. Po programos bus vaisės ir progavisiems draugiškai pabendrauti.

♦ **Į Čikagą atvyksta žinomi** Lietuvos atlikėjai Deivis ir Gintarė. Lapkričio 19 d., šeštadienį, 8 val. v. jie koncertuos naktiniame klube „Stage 83“ (10900 S. Route 83, Lemont, IL). Lapkričio 23 d., trečiadienį, 8 val. v. atlikėjai koncertuos

Arabian Knights „The Barn“ (6526 Clarendon Hills Rd., Willowbrook, IL). Bilietus galima įsigyti kavinėje „Smilga“ (2819 83rd St., Darien, IL) arba www.bilietai.com

♦ **Lietuvių dantų gydytojų są-**jungos narių susirinkimas įvyks ketvirtadienį, lapkričio 10 d., 12 val., adresu: 8803 S. Harlem Ave. Visos narės kviečiamos dalyvauti. Bus skaitomi Lietuvoje šelpiamų kolegų padėkos laišakai ir aptariama tolimesnė sąjungos veikla.